ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 27 (6217)
ФЕВРАЛИИН 9 ПЯТНИЦА 1951 он.

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ЭБ НАЙРАМДАЛДА ДУРАТАЙ АРАДУУДАЙ ХҮСЭЛ ЗОРИГ

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй секретариадай һаяхан нүлэглэгдэһэн мэдүүлгэ хадаа американо-английска дай үүдхэгшэдэй хорото муухай һанаашалнуудые таһалдуулха гэһэн арадуудай зоригжолые, эб найрамдалда дуратай арадуудай хүсэл зоригые элирхэйлһэн шухала документ мүн. Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн Хоёрдохи конгрессэй шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан, доро дурдагдаһан эрилтэнүүдые дэмжэжэ бүхы үнэн сэхэ хүнүүдые эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй секретариат уряалба:

Атомна, бактериологическа, химическэ, радиоактивна бүхы түрэлэй зэбсэгүүдые, олоор хюдалгын бүхы хэрэгсэлнүүдые хориһон хоримжолхо;

Тиимэ түрэлэй зэбсэгүүдые хэрэглээ һаань, тэрэ правительствые сэрэгэй гэмтэн гэжэ тоолохо;

1951 ба 1952 онуудай турша прогрессивнээр ба нэгэндоро газарай, агаарай ба далайн зэбсэгтэ хүсэнүүдэй гурбанай нэгээ хахад хуби хүрэтэрнь пропорцитойгоор хороохо;

Мэргэжэлтэ инспекторнүүдэй ороосхоорондын хиналтын органые Аюулгүйн Соведэй дэргэдэ байгуулха, энэнь юрын зэбсэгүүдые хороолго, тэрэшэлэн атомна, бактериологическа, химическэ ба бусад түрэлэй зэбсэгүүдые хоримжолхо хинан шалгахаар этигэмжэлэгдэхэ болоно.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй эрилтэнүүд хадаа яаралтайгаар зэбсэглэлтэ болюулхые, бэхи ба удаан сагай эб найрамдал тогтоохые ехэтэ хүсэдэг арад олониитын һанал бодолые элирхэйлэн харуулна.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй табиһан эрилтэнүүд хадаа Америкын Холбоото Штадууд долларай, Англидахи ба империалистнүүдэй лагериин ондоошье оронуудахи галзуу яаралтайгаар зэбсэглэлгэ тушаа үргэн олониитын улам ургажа байгаа зэбүүрхэлые мэдүүлнэ. Трумэнай правительство дай бэлэдхэлгэдэ хэдэн арбан миллиард доллар һомолон, хүсэд хохидуулжа, 1951—1952 оной бюджедээр сэрэгэй гаргашануудые хоёр дахин ехэ болгохоор тогтоһон байха юм. Эттлиин лейбористска правительство болоһон гурбан жэлдэ зорюулан 4 миллиард 700 миллион фунт стерлингын хэмжээтэй сэрэгэй программые парламентда согуулаа. Францидахи, Италидахи ба Хойто-атлантическа бүлэглэлэй бусад ондоошье оронуудтахи сэрэгэй бюджедүүд мүн тиимэл ехээр ургажа байна.

Зэбсэглэлдэ булигдахадаа, американска империалистнууд сэрэгэй агрессиие бүри галзуу ехээр хэжэ, Кореяе болон Тайван рууу добтолон ороод ба эзэмдэхэ, Вьетнамдахи ба бусад Урда Азидахи интервенциие үргэлжэлүүлхэ гэжэ оролдоно. Хитадай арадай республикада эсэргүүсэн зохидуулан, Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин Генеральна Ассамблейдэ американска империалистнуудай шургуулһан гутамшагта резолюци хадаа Дальна Востогой эсэргүү, түрүүшын ээлжэндэ агууехэ хитад арадта эсэргүү агрессиие үргэдхэхэ гэһэн США-гай правительствын эрмэлзэлэй тодорһон шэнэ гэршэ мүн.

Американска империалистнууд японой милитаризмые һэргээн байна. Тэдэнэр Баруун Германиие тон яаралтайгаар дахин зэбсэглүүлнэ, Хойто-атлантическа агрессивнэ блогой ударна хүсэн болгон немецко-фашистска армиие амхидхана.

Түүхын урогуудые мартаад, мүнөөшэ американска империалистнууд хадаа дэлхэйе эзэмдэн абахо һанаашалгаяа зэбсэгтэ хүсөөр баадхаха һэдэлгэ хэһэн, хосорһон германска фашистнуудай тэрэ замаар ябажа байна. США-гай зонхилхы бүлэгэй тойрогууд сэхэ агрессиин замда орожо, яаралтайгаар зэбсэглэлгэ хэхын, ороноо фашистска болгохо ябадал хүнгэлдхэхын тула орон дотор «онсо байдал» соносхоһон байха юм. Американска зонхилхы бүлэг нюурнууд оронойнгоо экономикые сэрэгэй замда шэлжүүлэн оруулжа, сэрэгэйбэшэ хэрэгсэлнүүдтэ һомололгонуудые улам ехээр хороожо, ниитын хэрэглэлэй эд товарнуудай үнэ сэнгүүдые хүндэрүүлжэ байна.

Англиин зонхилогшодшье тиимэл политика бэелүүлнэ. «Онсо байдал» Трумэнай соносхоһоной һүүлээр, Эттлишье ажалшадай амидаралгын интересүүдтэ эсэргүү ба эрхэнүүдтэ эсэргүү «тусхай хэмжээнүүд» гэдэгүүдэй бэелүүлэгдэхээ байһан тухай мэдүүлээ.

Шэнэ дайнай аюулда эсэргүү тэмсэлые шангадхаха гэжэ бүхы оронуудай үнэн сэхэ бодолто хүнүүдые уряалһан, эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн Хоёрдохи конгрессэй шиидхэбэринүүдэй үнэн зүбые һүүлэй үеын событинууд илангаяа эли тодоор батан харуулна.

Бүхэдэлхэйн Хоёрдохи конгрессэй шиидхэбэринүүд хадаа эб найрамдалай түлөө тэмсэгшэ олон миллион хүнүүдэй ябуулгын программа боложо байна. Баруун Германиие ба Японие ремилитаризацилгада эсэргүү, мүн яаралтайгаар зэбсэглэлгэдэ эсэргүү олон миллион зоной протестын хүсэтэ ехэ хүдэлөөнэй һүүлэй неделинүүдтэ улам үргэдэжэ байһан ушар энээн тухайда гэршэлнэ. Германиие ба Японие зэбсэглэлгэдэ эсэргүү тэмсэл—эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөнэй гол зорилгонуудай нэгэн мүн, энэ хадаа яаралтайгаар зэбсэглэлгэдэ эсэргүү тэмсэлһээ таһаршагүй гэжэ арад зон улам ойлгожо байна.

Олоор хюдалгын хэрэгсэлнүүдые хоримжолхын түлөө хүдэлөөн дэлхэйн бүхы оронууд дотор улам үргэдэнэ. Атомна зэбсэг заабол хоримжолхо гэжэ 500 миллион үлүүтэй хүн мэдүүлһэн байха юм.

Бүхы зэбсэгтэ хүсэнүүдые прогрессивнээр, нэгэн доро ба пропорциональнаар хороохо тухай, зэбсэгүүдые хороохо ба олоор хюдалгын бүхы түрэлэй зэбсэгүүдые хоримжолхо ябадал бэелүүлгэдэ шанга хиналта тогтоохо тухайда эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн Хоёрдохи конгрессэй эрилтэнүүдые бүхы оронуудай эб найрамдалда дуратай арадууд сэхэ шууд дэмжэнэ.

Бүхэдэлхэйн Хоёрдохи конгрессэй шиидхэбэринүүд хадаа эб найрамдалай тала баригшадые бүри нигтаар жагсаагаа, эдэнэй эмхидхэлые дээшэлүүлээ, эб найрамдал хамгаалга—дэлхэйн бүхы арадуудай хэрэг мүн, «Эб найрамдалые хүлеэдэггүй—тэрээниие дайшалан абадаг юм» гэһэн үнэнтэ ушарые бүхы арадуудай ойлголгодонь туһалаа.

Эб найрамдалай тала баригшадай зорилго юуб гэхэдэ, эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй эрилтэнүүдэй удхашанарые олониитэдэ тайлбарилан ойлгуулха ябадал болоно. Эдэ эрилтэнүүдые тайлбарилан ойлгуулха гэшэ ямар удхатайб гэбэл, шэнэ дайнай сээл руу хүн түрэлтэниие оруулха һэдэлгэ гаргажа байгаа американо-английска империалистнуудай агрессивнэ политикын айхабтар ехэ аюултайе харуулха ябадал болоно. Эдэ эрилтэнүүдэй гол удхые тайлбарилан ойлгуулга хадаа дай үүдхэгшэдэй аашануудта эсэргүү эб найрамдалай тала баригшад бүгэдын һэрэмжые дээшэлүүлхэ, агрессорнүүдэй хорото муухай һанаашалгануудта ба аашануудта эсэргүү тэмсэлэй бүри шэнэ, бүри нүлөө ехэтэй формонуудые ололгодонь эб найрамдалай тала баригшадта туһалха гэһэн удхатай.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй эрилтэнүүд үнэн сэхэ бодолто бүхы хүнүүдтэ, эб найрамдалай ба арадуудай аюулгүй байдалай хэрэгые үнэхөөрөө үнэтэйдэ бододог бүхы хүнүүдтэ хандуулагдаһан дайшалхы уряа мүн.

Эб найрамдалай политикые сэхэ шууд бэелүүлдэг Советскэ Союзай, арадай демократиин оронуудай жэшээ хадаа империалистическэ дай үүдхэгшэдтэ эсэргүү, эб найрамдалай агууехэ хэрэгэй түлөө бүри эрид шууд тэмсэхэ ябадалда бүхы оронуудай ажалшадые зоригжуулна.

(«Правдын» февралиин 6-най түрүү бэшэгһээ).

Һунгуулиин № 12 Железнодорожно округто

Политическэ үндэр дэбжэлтэ

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта баллотировалагдаха зүбшөөлөө нүхэр Молотовой үгэһэн һунгуулиин № 12 Железнодорожно округой ажалшад Федерациингаа ба республикынгаа гүрэнэй засагай дээдэ органуудта һунгаха һунгалтанuудай үдэрые политическэ ба үйлэдбэриин үндэр дэбжэлтээр угтажа байна.

Һунгалтануудай хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ Улан-Удын түмэрзамайхид шэн габьяатайгаар ажаллажа, абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Хүндэ ашаа шэрэдэг түргэн ябадалта паровозуудай хуугайлан ерэхэ абяан сагһаа урид дуулдана. Маневрово хүдэлмэришэд тэдэ поезднуудые угтан абажа, шуумар түргэнөөр ажаллан, тэдэниие һаатуулангүй аяндань үдэшэнэд.

Дайшалхы мүрысөөнэй ашаар паровозно депогой коллектив январь һарада үндэр амжалта туйлаа. Һарынгаа программые 169 процент дүүргэбэ. Мүн депогой машинистнар абаһан уялгануудаа холо үлүүлэн дүүргээ. Тэдэнэр гансахан январь һара соо хүндэ ашаатай 369 поезднуудые жолоодон абаашаа. Жэшээлхэдэ, машинист Ларинцев хүндэ ашаатай 14 поезднуудые жолоодожо, нормоһоо гадуур 12000 тонно ашаа зөөһэн байха юм. Тэрэшэлэн иимэнүүд амжалтануудые нүхэд Холин, Косукин ба бусад туйлаһан байна.

Станциин хүдэлмэришэд паровознигуудһаа дутуугүйгөөр ажаллана. Маневрово диспетчер Тимофеевэй халаан эршэтэ шанга ажалаараа илгарна. Тус халаан ашаа тээлгэ ба буулгалгынгаа түсэбые хододоо үлүүлэн дүүргэдэг байха юм. Энэ халаанай составительнууд түрүүшүүлэй дүй дүршэлые хэрэглэһэнэй ашаар ашаалагдаха вагонуудай миин байлгые 2 часаар хорооһон байха юм. Составительнууд нүхэд Миранцов, Шахматов, Юхно ба бусад даалгабаряа үлүүлэн дүүргэхэһээ гадна, хүдэлмэридөө авари ушаруулангүйгөөр хүдэлмэрилдэг байна.

Улан-Удын вагон заһабарилгын пункт январь һара соо урда урданайхиһаа үлүү һайнаар хүдэлмэрилбэ. Пунктын бүхы цехүүд түсэбөө 124—205 процент дүүргэһэн байна. Социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон вагон заһабарилагшад ажалай үндэр бүтээсэ туйлана. Эндэ 115 стахановецууд байһан аад, мүнөө тэдэнэрэй тоо 262 хүрэбэ.

Улан-Удэ станциин түмэрзамайхидай ехэ баярые республикымнай бүхы ажалшад хубаалдалсана. Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин № 12 Железнодорожно округой һунгагшадай адресаар 300 шахуу бэшэгүүд ба телеграмманууд республикын колхозуудай гэшүүдһээ, предприятинууд, МТС-үүд болон эмхи зургаануудай коллективүүдһээ абтаһан байна. Тэдэ бэшэгүүд болон телеграммануд соогоо һунгагшад болбол коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидадуудай түлөө голосуудаа нэгэн һаналаар үгэхөөр бэлэн байһан тухайгаа, һунгалтануудай хүндэлэлдэ абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байһан тухайгаа мэдээсэнэ.

Хэдэн арбаад агитаторнууд большевистскэ дүлэтэ халуун үгэнүүдээрээ коммунизмын агуухэ барилганууд тухай, коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидадууд тухай, бүхы дэлхэйн арадуудай эб найрамдалай түлөө тэмсэжэ байһан тэмсэл тухай һунгагшадайнгаа дунда үргэн агитаци ябуулна. Агуухэ Сталинай үнэн соратник Вячеслав Михайлович Молотовой ажал-ябуулгатай һунгагшадые тэдэнэр танилсуулна. Тэрэшэлэн агитаторнууд һунгагшадые һунгалтанууд тухай Дүримүүдтэй, СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые 1950 ондо дүүргэлгын дүнгүүдтэй танилсуулна. Партийнабэшэ агитатор нүхэр Копылов энээнэй урдахи һунгалтануудта эрхимээр хүдэлмэрилһэн эдэбхитэй агитатор байһан юм. Тэрэ хадаа һунгуулиин шэнэ кампаниин эхилхэһээ хойшо өөрынгөө участогта 20 дахин гаража, олон хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэһэн байна. Мүн шофер Мацылеев һунгагшадта хүндэтэйгөөр хүлеэгдэдэг агитатор юм.

Гадна, цехүүд, ниитын байранууд, клуб ба улаан булангуудта элдэб темэнүүдээр олон лекцинүүд үнгэргэгдэнэ.

Тус округой ажалшад арадуудай агууехэ вождь И. В. Сталинай үнэн соратник Вячеслав Михайлович Молотовто голосуудаа тон ехэ баяртайгаар үгэжэ, Эсэгэ оронойнгоо улам һайханаар һалбаран мандахын түлөө голосовалха байна.

Олон зоной хабаадалгатай суглаан

Бурят-Монголой Гүрэнэй Ленинэй орденто оперо ба баледэй театрын харалгын зал соо февралиин 5-най үдэшэ һунгуулиин № 4 участогай һунгагшад тон олоороо сугларба. Тэдэнэй дунда буурал толгойтой үбгэд, хүгшэд, һунгалтануудта түрүүшынхеэ хабаадаха эдир залуу хүбүүд, басагад олон.

Эдэнэр РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдэй депутадуудта кандидадууд нүхэд Доржи Цыремпилович Цыремпилонтой ба Александр Иванович Тиминтэй уулзахаяа сугларһан байгаа.

Улаан баархадаар хушаатай, амиды сэсэгүүдээр шэмэглэгдэһэн столой саана этигэмжэтэ нюур артист Ц. Бадмаевай гаража, суглагшадай нэрьемэ альгаташалган доро суглаае нээһэнэй һүүлээр сугланай президиум һунгагдаба.

Нүхэр Ц. Бадмаевта түрүүлжэ үгэ үгтэбэ. Тэрэ хадаа РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат Доржи Цыремпилович Цыремпилоной ажал-ябуулга тухай, манай республикын ажахые ба культурые хүгжөөлгэдэ тэрэнэй тон ехэ габьяатай байһан тухай дэлгэрэнгыгээр хэлэбэ. Тиигээд нүхэр Бадмаев коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидат, парти ба арадай үнэн хүбүүн нүхэр Д. Ц. Цыремпилондо голосуудаа бултадаа үгэхыень һунгуулиин № 4 участогай һунгагшадые уряалба.

Һунгагшад нүхэд Перевалов, Иванов, Линхобоев, Давыдова гэгшэд трибунада удаа дараа гаража, нүхэр Д. Ц. Цыремпилон тухай халуун зүрхэнэй үгэнүүдые хэлээ. Наһажаал пенсионерка нүхэр Давыдова Доржи Цыремпилович Цыремпилоной пенсионернүүдтэ анхаралаа ехээр табидаг тухай хэлэхэ зуураа, тэрээндэ үнэн зүрхэнэй халуун баяр хүргөөд, гарыень шангаар барижа амаршалба.

Удаань нүхэр Д. Ц. Цыремпилон дэлгэрэнгы үгэ хэлээд, тэрээндэ үзүүлһэн этигэл найдабариинь түлөө һунгагшадта гүнзэгы баясхалан хүргэһэн байна.

Уранзурааша нүхэр Чашин үгэ абаад, һунгуулиин № 2 Советскэ округһоо Бурят-Монгол АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн, БМАССР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша Александр Иванович Тимин тухай дэлгэрэнгыгээр хэлэжэ, тэрэнэй творческо ехэ ажал хүдэлмэритэй һунгагшадые танилсуулаад, партийнабэшэ большевик, арадай үнэн хүбүүн нүхэр А. И. Тиминдэ голосуудаа бултадаа үгэхыень һунгуулиин № 2 Советскэ округой һунгагшадые уряалаа.

Удаань, артистка Ерилова, советскэ уранзураашадай Союзай правлениин түрүүлэгшэ Ц. С. Сампилов, драматург Н. Балдано гэгшэд Бурят-Монголой Гүрэнэй Ленинэй орденто оперо ба баледэй театрын главна уранзурааша, БМАССР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша Александр Иванович Тиминэй олон янзын творческо ажал тухай, Бурят-Монголой искусствонуудай хүгжэлтэдэ тэрэнэй ехэ үүргэ дүүргэһэн тухай халуун үгэнүүдые хэлэһэн байна.

Нүхэр А. И. Тимин үгэ хэлэхэдээ, тэрээндэ үзүүлһэн ехэ найдабариинь түлөө һунгагшадта баясхалан хүргөөд, Бурят-Монголой культурын хүгжэлтын түлөө бүхы хүсэ шадалаараа ажаллаха байһан тухайгаа мэдүүлбэ.

Түгэсхэл дээрэнь, ВКП(б)-гэй Городской райкомой секретарь нүхэр А. Хамаганов дэлгэрэнгы үгэ хэлээ.

Забһаралгын һүүлээр театрнуудай артистнууд һунгагшадта һонирхолтой концерт харуулаа.

Хүхюун баяртай уулзалганууд

Баргажанай аймцентрын ажалшад культурын байшанда сугларжа, һунгуулиин № 723 Прибайкальска округһоо РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн нүхэр Гомбожап Цыдынжапович Цыдынжаповтай уулзаһан байна. Нүхэр Сизых уулзалгын суглаае нээжэ, этигэмжэтэ нюур Чекотовада түрүүшын үгэ үгэнэ.

Нүхэр Чекотова депутадта кандидат Гомбожап Цыдынжапович Цыдынжаповай политическэ ба общественнэ ажал-ябуулга болон биографи тухай һунгагшадта эли тодоор хөөрэжэ үгөө.

—Советскэ орон дотор ажаһуухаһаа ондоо зол жаргал байхагүй. Бидэнэр өөһэдынгөө кандидадуудта голосуудаа үгэхэдөө, арад зоноймнай гоо зол жаргалай түлөө голосовалнабди. Нүхэр Цыдынжаповай түлөө һунгалтын үдэр нэгэн хүн шэнгеэр голосуудаа үгэхыетнай уряалнаб,— гэжэ тэрэ хэлээ.

— Үнгэрэгшэ һунгалтануудта РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадаар нүхэр Цыдынжапов һунгагдаад, арадай этигэл найдабариие үнэн сэхээр дүүргэһэн байна. Манай Бурят-Монголой искусство ба культурые хүгжөөхэ хэрэгтэ Гомбожап Цыдынжапович ехэхэн оруулалта хээ. Һаяхан Москвада үнгэрһэн бурят-монголой литературын вечернүүд республикымнай культурын ургалтые эли тодоор харуулаа. Тус вечернүүдые үнгэргэхэ хэрэгтэ нүхэр Цыдынжапов ехэхэн оролдолго гаргаа,— гэжэ нүхэр Зверьков үгэ соогоо хэлэбэ.

Удаань нүхэр Щепин ба бусад халуун үгэнүүдые хэлээ.

Ленин—Сталинай партиин үнэн хүбүүн Гомбожап Цыдынжапович Цыдынжапов үгэ абажа, һунгагшадта халуун баяр хүргөөд, тэдэнэй этигэл найдабариие үнэн сэхээр дүүргэхэб гэжэ хэлэбэ.

Мүн БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадууд нүхэд Д. Бадмаева, Р. Бубеев ба Б. Цыренов гэгшэд аймагайнгаа колхозуудаар ябажа, өөһэдынгөө һунгагшадтай уулзаһан байна. Аймагай ажалшад тэдэниие халуунаар угтажа, өөһэдынгөө кандидадуудта голосуудаа нэгэн хүн шэнгеэр үгэхэ байһанаа мэдүүлнэ.

Д. Гергенов.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Академик Н. Д. Зелинскиие Ленинэй орденоор шагнаха тухай

Наукын талаар онсо габьяануудтай байһанайнь түлөө, түрэһэнһөө хойшо 90 наһанайнь ба научно-педагогическа ажал-ябуулгынь 65 жэлэй ойтой дашарамдуулан, академик Николай Дмитриевич **Зелинскиие Ленинэй** орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ШВЕРНИК.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1951 оной февралиин 5.

Наукын ба уралан зохёолгын талаар Сталинска шангуудые олгохо Комитедтэ

Наукын ба уралан зохёолгын талаар Сталинска шангуудые олгохо Комитедэй заседани февралиин 5-да академик А. Н. Несмеяновай түрүүлэлгэ доро болоо. Математикын, механикын, физикын, техническэ науканудай, химиин, геологиин ба географиин талаар научна зохёолнуудые хаража үзэбэ.

1950 оной Сталинска шангуудые олгохо гуйлтатайгаар СССР-эй науканудай Академиин ба союзна республикануудай науканудай Академинүүдһээ, һуралсалай дээдэ газарнуудһаа, Министерствонүүд ба олониитын организацинуудһаа бүхы дээрээ 269 научна, научно-популярна зохёолнууд ба учебнигүүд ороо. Эдэ хадаа үнгэрэгшэ жэлдэ табигдаһан зохёолнуудай тооһоо нилээд үлүү байна.

Комитедэй заседани дээрэ математикын ба механикын секцинүүдэй хүтэлбэрилэгшэ академик Н. И. Мусхелишвилиин, физикын секциин—профессор Д. И. Блохинцевай, энергетикын — академик Б. А. Введенскиин, химиин — академик М. М. Дубининай ба бусадай элидхэлнүүдые сонособо.

Зохёолнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ академигүүд Т. Д. Лысенко, Д. В. Скобельцын, К. И. Сатпаев, С. А. Христианович ба бусад хабаадалсаһан байна.

(ТАСС).

Илагшадта Улаан туг үгтөө

Нүүрһэнэй промышленностиин Министерствын предприятинуудай ба организацинуудай Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөнэй 1950 оной дүрбэдэхи кварталай дүн гаргагдаба.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан туг ба нэгэдэхи шан ВЦСПС-эй болон Министерствын шиидхэбэринүүдээр олгогдобо гэбэл:

«Сталинуголь» «Челябинскуголь» ба «Приморскуголь» комбинадуудта;

«Несветайантрацит» ба «Шахтантрацит» комбинадай «Ростовуголь» ба «Кузбассуглеразведка» трестнүүдтэ;

«Сталинуголь» трестын Сталинай нэрэмжэтэ ба «Кузбассуголь» комбинадай «Кагановичуголь» трестын № 3, «Кемеровуголь» комбинадай «Анжеруголь» трестын № 9/15, «Ростовуголь» комбинадай «Несветайантрацит» трестын ОГПУ-гэй нэрэмжэтэ ба бусад шахтануудта;

«Свет шахтера» гэжэ Харьковска заводто.

ВЦСПС-эй ба нүүрһэнэй промышленностиин Министерствын дамжуулгын Улаан тугуудые Министерствын 39 трестнүүд, шахтанууд, заводууд ба управленинүүдтэ олгогдоо.

(ТАСС).

КОММУНИСТНУУД БА ПАРТИЙНАБЭШЭ ХYНYYДЭ[Й] СТАЛИНСКА БЛОГОЙ КАНДИДАДУУД

***

Алдартай агроном

Мухаршэбэрэй аймагай жиирэй колхозниһоо эхилээд тракторист, комбайнер, хүдөө ажахын мэргэжэлтэ бүхэн Иннокентий Ивановичые Шамановые бэлигтэй, үнэн шударгуу, олондоо хүндэтэй агроном гэжэ мэдэдэг. «Иннокентий Иванович Шаманов таряа ургуулхын түлөө агрономоор түрэһэн хүн» гэжэ Мухаршэбэрэй таряашад дэмы бэшэ хөөрэлдэдэг.

И. И. Шаманов Иркутска губерниин Балаганска уездын Кутулик гэжэ тосхоной дунда шадалтай таряашанай бүлэдэ 1910 ондо түрэһэн юм. Иннокентий Иванович долоонжэлэй һургуулида һуралсажа байха үедөө, өөрынгөө нютагта колхоз эмхидхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадаһан ба гэр бүлынхидтэеэ хамта колхоздо түрүүлэн ороо һэн.

1930 онһоо 1933 он хүрэтэр Иннокентий Иванович Алайрай аймагай хүдөө ажахын техникумдэ һуража, тэрэниие амжалтатайгаар дүүргээд, тэжээл бэлэдхэлэй техник гэһэн мэргэжэлтэй болобо. Нүхэр Шаманов уданшьегүй, манай республикада эльгээгдэжэ, 1933 онһоо 1935 он хүрэтэр Гашейскэ машинно-тракторна станцида участково агрономоор хүдэлмэрилбэ. Тиихэ зуураа тэрэ эдэбхи ехэтэй, шадабаритай хүдэлмэрилэгшэ байһанаа харуулаа. Нүхэр Шаманов агрономическа наукануудай туйлалтануудые хэрэглэжэ, колхозуудайнгаа полинууд дээрэ үндэр ургаса хуряаха ябадалые хангадаг байгаа. Һүүлээрнь И. И. Шаманов МТС-эйнгээ ахалагша агрономоор дэбжүүлэгдэһэн байна. 1942 оной март хүрэтэр нүхэр И. И. Шаманов энэ ажалдаа эрхим амжалтануудтайгаар хүдэлмэрилжэ байтараа Советскэ Армиин зэргэдэ алба хэхээр мордожо, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадалсаа. 1944 ондо нүхэр Шаманов армиһаа та-

битдажа ерээд, хуушан хүдэлмэридөө ороо бэлэй.

Иннокентий Иванович Шаманов хадаа арба холо гаран жэл соо ахалагша агрономоор таһалгаряагүй хүдэлмэрилхэ зуураа, МТС-эйнгээ харьяата колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь бэхижүүлхэ хэрэгтэ, газартаряалангые севооборотой үндэһөөр культурнаар эрхилхэ, таряанай үндэр ургаса хуряаха ябадалда бүхы хүсэ шадалаа, дүй дүршэлөө зорюулдаг байгаа. Нүхэр Шаманов агрономическа наукануудай туйлалтануудые бодото ажал дээрэ нэбтэрүүлхэ талаар ехэхэн хүдэлмэри хээ. Энэ үе соо тэрэ хадаа үндэр ургасын хэдэн олон мастернуудые хүмүүжүүлээ.

Нүхэр И. И. Шамановай эрхим ажалые арад зон, парти ба правительство үндэрөөр сэгнээ. Дайнай урдахи жэлнүүдтэ МТС-эй харьяата колхозуудта үндэр ургаса ургуулха ябадал хангаһанай түлөө Бүхэсоюзна хүдөө ажахын выставкэдэ нүхэр Шаманов хоёр дахин хабаадалсаһан байна. Мүн 1948 ондо нүхэр Шаманов үндэр ургаса туйлаха ябадал хангаһанай түлөө «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор шагнагдаһан байха юм.

Иннокентий Иванович Шаманов хадаа эрхим агроном, партийнабэшэ большевик мүн. Тиин Мухаршэбэрэй аймагай Гашейн МТС-эй албахаагшад ба хүдэлмэришэд һунгалтануудай урда тээхи суглаан дээрээ алдарта агроном Иннокентий Иванович Шамановые һунгуулиин № 724 Забайкальска округһоо РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болгожо дэбжүүлээ. Нүхэр И. И. Шаманов округойнгоо һунгагшадай этигэл найдабариие бүрин хангажа шадаха арадай үнэн хүбүүн мүн.

РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болгожо дэбжүүлэгдэһэн нүхэр И. И. Шамановта голосуудаа үгэхэдөө Забайкальска № 724 округой һунгагшад эндүүрхэгүй. Нүхэр И. И. Шаманов ажалаараа шалгараһан, арадтаа найдабаритай хүн мүн.

Б. Дымбрылов.

*

Дvршэл ехэтэй хvтэлбэрилэгшэ

Би Иннокентий Иванович Шамановые 1935 онһоо хойшо танихаб. Тэрэ хадаа бүхы мэргэжэл шадабаряа хамтын хэрэгтэ зорюулдаг ёһотойл үнэн сэхэ хүнүүдэй нэгэн мүн. Энэнь нүхэр Шамановай ажал хүдэлмэри дээрэһээ тобойсо харагдана. Энээндэ жэшээ болгон олонжэлэй ногоо тарилгые абаад үзэе. Нүхэр Шамановай хүдэлмэрилдэг Гашейн МТС-эй харьяата колхозууд олон жэлэй ногоо тарилгые эмхитэйгээр ябуулжа, севооборотдо оролгые үни хада эхилэнхэй. Аймаг дотор хуряагдаһан олон жэлэй ногооной 56 центнер үбһэнэй 41 центнерыень Гашейн МТС-эй харьяата колхозууд хуряагаа.

Иннокентий Иванович агрономическа эрдэм ехэтэй, баян дүй дүршэлтэй юм. Тиин, энэ дүй дүршэлөө бүгэдын шадабари болгохын түлөө шармайн оролдодог байна. Иннокентий Иванович Шамановай баян дүй дүршэлдэ һураһан агрономууд Мухаршэбэртэ хэдэн арбаад байха. Эдэ агрономууд хадаа нүхэр Шаманов шэнги агротехникые ажахын һалбаринуудта улам һайнаар хэрэглэжэ, таряанай ургасые улам дээшэлүүлхэ ябадал туйлаһаншье ба туйлажашье байна.

Нүхэр И. И. Шамановай хүдэлмэрилдэг МТС-эй харьяата «Гигант», «Коммунизм» ба Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд манай республикын таряанажалтай эгээл томонууд колхозуудай тоодо ороно. Тиин, тус колхозууд жэлһээ жэлдэ үндэр ургаса хуряажа, таряа тушаалгаар гүрэнтэеэ сүм тоосодог байхаһаа гадна, түсэбһөө гадуур таряа тушаадаг, колхознигуудай ажалта үдэрнүүдтэ хэдэн мянгаад центнер эрхим таряа хубаадаг байна. Жэшээлхэдэ, томодхогдоһон «Гигант» колхоздо ороһон, Шаралдайска сельсоведэй Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз 1949 ондо 10 гаран мянган центнер таряа гүрэндэ тушаагаад, колхознигуудайнгаа ажалта үдэрнүүдтэ 6—6 килограмм таряа хубаагаа һэн. Иимэрхүү жэшээнүүдые тус МТС-эй харьяата бусадшье колхозуудһаа харуулжа болохо байна.

Эдэ бүхы амжалтануудта Иннокентий Ивановичын оролдосотой ажалай аша үрэ оронхой.

Нүхэр Шаманов бүхы һунгагшадай этигэл найдабариие эрхимээр харюулхал.

В. Якунин, Мухаршэбэрэй аймагай хүдөө ажахын таһагай ахалагша агроном.

**

Арадай багша

Сталинска шангай лауреат Александр Фадеевэй «Залуу гварди» гэжэ роман соо Андрей Валько, Матвей Шульга хоёрой хөөрэлдэһэн мартагдашагүй хуудаһанууд бии. «...Манай залуушуулые эхилэн хү-

мүүжүүлэгшэ хэн бэ? Багша!—гэжэ Шульга хөөрэнэ. — ...Багша! Ямар зохид үгэб! ...Багша! Үхибүүн бүхэнэй һургуулида һуража байдаг манай гүрэн дотор багша—нэгэдэхи зэргын хүн. Манай үхибүүдэй, манай арад зоной ерээдүйн багшын гарта, тэрээнэй алтан зүрхэндэ».

Иимэ алтан зүрхэтэнэй нэгэн, БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат, педагогическа училищиин ород хэлэ ба литературын багша Евгения Никитична Пискунова болоно.

Советскэ залуу үетэниие хүмүүжүүлжэ, тэдэнэй гэгээн һайхан ерээдүйень хангаха тон хүндэтэй ба харюусалгатай хэрэгтэ Е. Н. Пискунова бүхы наһаяа зорюулаа. 20 жэл соо багшаар хүдэлмэрилхэ зуураа, Евгения Никитична угаа олон залуушуулые эрдэм бэлигтэ һургаа.

Пискунова багшада һураһан хүбүүд басагад мүнөө эрдэм наукын ажал-ябуулагшад, инженернүүд, врачууд, багшанар, искусство болон литературын хүдэлмэришэд болонхой.

Һаяхан Улан-Удын нэгэ улицада Евгения Никитичнатай нэгэ залуу басаган уулзажа, тэрэнэй БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэнтэйнь дашарамдуулан ехэхэн баяртайгаар амаршалаа. Тэрэ хадаа Евгения Никитичнагай һурагша байһан, мүнөө городой центральна поликлиникын врач Людмила Власова байба. Сельэлектрын инженер Вера Глебович, ба[…] дия Асеева болон бусад […] гөө багша Е. Н. Пискунова[…] гы ехээр хүндэлдэг. Тиихэд[…] байдалдамнай арюун һайхан[…] табиһандатнай гүн ехэ ба[…] хүргэнэбди»,—гэһэн бэшэгү[…] рээндэ ерэжэ байдаг.

Е. Н. Пискунова 1912 онд[…] городто, түмэрзамай хүдэл[…] нэй бүлэдэ түрөө һэн. 1930 […] Женя басаган педагогическа[…] кум дүүргээд, Читинскэ об[…] Улетовско районда эхин һ[…] да эльгээгдэжэ, 2 жэл шаху[…] дэлмэрилхэ зуураа, үнэн ш[…] ажалаараа шэнэ байдал […] байгаа хүн зоной хүндэлэл […] Залуухан багша үзэг бэшэ[…] хэгүй ябадалые усадхаха […] тон халуунаар оролсобо.

1932 ондо нүхэр Пи[…] Улан-Удэ городто хүдэлмэ[…] эльгээгдэжэ, басагадай № […] дунда һургуулинуудта хүд[…] хэ зуураа, заочноор һур[…] багшын дээдэ эрдэмтэй, ба[…] дүршэлтэй болоһон байна.

1945 ондо Е. Н. Пискунова […] Удын педагогическа учи[…] ород хэлэ ба литературын б[…] эльгээгдэбэ. Энэ үедэ Евге[…] китичнагай үбсүүндэ «Арада[…] гэгээрэлэй отличник» гэһэн […] «1941—1945 онуудта Эсэгэ […] хамгаалгын Агууехэ дайнай […] хэһэн шэн габьяата ажалай […] медаль ялараа һэн.

Нүхэр Пискунова педагог[…] училищида хүдэлмэрилхэ […] ехэхэн методическа хү[…] ябуулна. Тэрэ хадаа багш[…] ба арадай гэгээрэлэй орг[…] хүтэлбэрилэгшэдэй дунда […] ческа темэнүүдээр элидхэл […] лекцинүүдые хододоо уншад[…] луу багшанарта дүй дү[…] дамжуулан үгэдэг юм.

Е. Н. Пискунова эрхим һу[…] олониитын хүдэлмэридэ эдэ[…] гээр хабаадагша тула 194[…] республикынгаа засагай дээд[…] гандо һунгагдаад, һунга[…] этигэл найдабариие нэрэтэй […] тэйгөөр харюулһан байха […]

Арадай багша коммунист[…] гения Никитична Пискунова[…] гуулиин № 3 Кировскэ о[…] БМАССР-эй Верховно Сове[…] путадта кандидадаар дэбж[…] зооветинститудай, гүрэнэй […] ба хлебокомбинадай колле[…] эндүүрээгүй.

Арад зонойнгоо этигэл н[…] риие Евгения Никитична П[…] вагай үнэн сэхэ ажалаара[…] рюулха байһаниинь дамжа[…]

Гунга Чи[…]

Бидэнэртэ саг үргэлжэ туһална

РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар манай МТС-эй ахалагша агроном Иннокентий Иванович Шамановай дэбжүүлэгдэһэндэ би тон ехэ баяртайб.

Нүхэр И. И. Шаманов 17 жэл соо манай МТС-тэ хүдэлмэрилхэ зуураа, шударгуу, оролдосотой ажалаараа МТС-эй харьяата бүхы колхозуудай колхознигуудта мэдээжэ болонхой. Тэрэнэй үдэр бүриин туһаламжын ашаар манай МТС-эй тракторна бригаданууд газарай элдүүрилгые эрид һайжаруулжа, жэлһээ жэлдэ үндэр баян ургаса хуряаха ябадалые хангадаг болоо.

Би Иннокентий Иванович Шамановтай 10 жэл сугтаа хүдэлмэрилөөб. Минии хүтэлбэрилдэг тракторна бригада жэл бүри үндэр баян ургаса ургуулдаг байна. Жэшээлхэдэ, үнгэрэгшэ жэлдэ манай бригада зарим участогууд дээрээ 12—13 центнер таряа ургуулһан байна. Энэ хадаа Иннокентий Иванович Шамановай үдэр бүриин анхарал оролдолгын аша үри мүн. Юуб гэхэдэ, нүхэр Шаманов агрономическа түрүү наукануудай туйлалтануудай үндэһөөр газарые зүбөөр элдүүрилхэ, үтэгжүүлхэ, саг болзор сооньтаряанай харууһалгые үнгэргэхэ тушаа манай бригадын трактористнуудай ба колхознигуудай дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулдаг байна.

Арадай үнэн хүбүүн Иннокентий Иванович Шамановта февралиин 18-да нэгэн хүн шэнгеэр голосуудаа үгэхые һунгуулиин № 724 Забайкальска округой бүхы һунгагшадые уряалнаб.

С. Шигин, Гашейн МТС-эй 15-дахи тракторна бригадын бригадир.

КОММУНИСТИЧЕСКЭ БАЙГУУЛАЛТЫН ГЕНИАЛЬНА СТАЛИНСКА ПРОГРАММА

Советскэ арад болбол Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайниие илалта түгэлдэрөөр дүүргэжэ, нүхэр Сталинай ударидалга доро энхэ амгалан сагай зохёон байгуулхы хүдэлмэриие асари ехэ хэмжээтэйгээр дэлгэрүүлбэ.

Нүхэр Сталин болбол 1946 оной февралиин 9-дэ Москва городой һунгуулиин Сталинска округой һунгагшадай һунгалтын урда тээхи суглаан дээрэ хэлэһэн түүхэтэ үгэ дотороо манай орон соо коммунизм байгуулалтын һүр жабхаланта программые тодорхойлон табиһан байгаа.

Нүхэр Сталин болбол дэлхэйн хоёрдохи дайнай хайшан гэжэ бии болоһон тушаа гүнзэгы марксистско-ленинскэ шэнжэлэл үгынтэе эхиндэ хэһэн байна. Дэлхэйн хоёрдохи дайн хадаа эгтээ, зүндөө эхилшэһэн бэшэ, харин мүнөө үеын монополистическэ капитализмын база дээрэ болоһон экономическа ба политическэ кризисүүдэй эсэстэ, капитализмын хоёрдохи кризисэй эсэстэ үүдэн гараа гэжэ нүхэр Сталин заагаа һэн. Тиимэ болоходоо, мүнөө үеын капитализмын системэ хадаа дайнай аюултай байдаг гээшэ.

Дэлхэйн хоёрдохи дайнай хайшан гэжэ үүдхэгдэһэнэй тухай сталинска энэ шэнжэлэл болбол дэлхэйн бүхы арадуудта, эб найрамдал ба демократиин түлөө бодото тэмсэлшэдтэ имагта ехэ удхашанартай байха юм.

Фашистска Германида ба империалистическэ Японидо эсэргүү дайнда Советскэ Союз болбол Центральна ба Зүүн-урда Европын оронуудай арадуудые немецко-фашистска дарлалтаһаа сүлөөлөө. Эдэ оронуудай арадууд СССР-эй дэмжэлгэдэ түшэглэн, помещигууд ба капиталистнуудай засагые унагаагаа, арадай-демократическа засаг тогтоогоо, социализмын байгуулгын замда ороо.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда туйлагдаһан Советскэ Союзай илалта болбол советскэ ниитын ба гүрэнэй байгуулалтын диилэгдэшэгүй хүсые, хэмжээгүй булюу һайн байһаниие баримталан харуулба.

«Манай илалта болбол, — гэжэ нүхэр Сталин хэлээ һэн,—түбхын түрүүндэ, манай советскэ олониитын байгуулалта илаа, советскэ олониитын байгуулалта хадаа дайнай гал соо шалгалтаяа амжалтатайгаар барижа гараад, хүсэд бата бэхи байһанаа баталан харуулаа гэһэн удхатай.

Манай илалта хадаа, хоёрдохёор, манай советскэ гүрэнэй байгуулалта илаа, манай олонациональна советскэ гүрэн дайнай бүхы шалгалтануудые дабажа гараад, бата бэхи байһанаа баталан харуулаа гэһэн удхатай.

Манай илалта хадаа, гурбадахяар, советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүд илаа, манай Улаан Арми илаа, Улаан Арми хадаа дайнай бүхы хохидол зүдэрэлнүүдые баатарлигаар дабажа гараад, манай дайсадай арминуудые үй бута сохижо, дайнһаа илагша болон гараба гэһэн удхатай». .

Хэрбээ эдэбхитэй оборонодо бүхы ороноо уридшалан бэлэдхээгүй һаа, тиимэ агуехэ илалтые туйлажа болохогүй байгаа гэжэ нүхэр Сталин харуулна. Түүхэтэ богонихон үе соо манай орон болбол гээгдэнги аграрна байһанаа, хүсэтэ индустриальна гүрэн болоо. «Энэ хадаа манай Эхэ орониие гээгдэнги оронһоо түрүү орондо, аграрнаһаа — индустриальна орондо шэлжүүлэн оруулһан һүрэлтэ мүн байгаа» (И. В. Сталин).

Партиин политикые таһалдуулха ба индустриализациин ба коллективизациин хэрэгтэ тойбо татаха һэдэлгэ гаргаһан, капитализмын троцкистско-бухаринска реставраторнуудта эсэргүү эбсэшэгүй тэмсэлэй эсэстэл дайнай урда тээхи Сталинска табанжэлнүүдтэ Советскэ Союзай туйлаһан бүхэдэлхэйн түүхэтэ илалтанууд туйлагдаһан байха юм.

Дайнай урда тээ ба дайнай һүүлээр коммунистическэ партиин хэһэн хүдэлмэриие харуулаад, нүхэр Сталин болбол ерээдүйн сагта партиин хэхэ хүдэлмэриин түсэбые дэлгэн харуулжа, СССР дотор коммунистическэ байгуулалтын программые табиһан байна.

Большевистскэ партиин бүри удаан сагай түсэбүүд тухай хэлэхэдээ, парти болбол манай арадай ажахын хүсэтэ шэнэ дэбжэлтые эмхидхэхэ хүсэлтэй гэжэ нүхэр Сталин заагаа һэн. «Манай промышленностиин жэл бүри 50 миллион тонно хүрэтэр шэрэм, 60 миллион тонно хүрэтэр булад, 500 миллион тонно хүрэтэр шулуу нүүрһэ, 60 миллион тонно хүрэтэр нефть үйлэдбэрилжэ байха ябадалые туйлаха зэргэтэй байнабди. Гансал иигээд байхадаа, манай Эхэ орон али бүхы гэнтын ушарнуудһаа хамгаалагдаа гэжэ тооложо болохо байна. Энээндэ харбээ үлүү бэшэ һаа, гурбан шэнэ табанжэл лэ ошожо магад. Гэбэшье, энэ хэрэгые бэелүүлжэ болохо байна, тиин энээниие бидэнэр бэелүүлхэ ёһотойшьебди». (И. Сталин).

Дайнай һүүлэй Сталинска табанжэл болбол коммунизмын замаар манай ороной дабшан хүгжэлтын алдарта шата болоһон байна. «Шэнэ табанжэлэй түсэбэй гол зорилгонууд хадаа ороной гэмтэжэ хохидоһон районуудые һэргээн бодхоохо, промышленностиин ба хүдөө ажахын дайнай урда тээхи хэмжээе хүсэхэ, тиигээд тэрэ хэмжээе ехэ гү, али бага хэмжээгээр нилээд үлүүлэн гараха гэһэн ябадал болоно» гэжэ нүхэр Сталин тодорхойлһон байгаа.

Бүхы советскэ арад сталинска программые угаа ехэ ханамжатайгаар хүлеэн абажа, имагта эршэ зоригтойгоор бэелүүлжэ эхилһэн байна. Советскэ хүнүүд дайнай хойтохи табанжэлэй гол зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэжэ, промышленность, транспорт, хүдөө ажахы, социалистическэ экономикын бүхы һалбаринуудай бурьялма хүгжэлтые хангаба.

Дайнай урда тээхи 1940 онойхидо орходоо СССР-эй бүхы промышленностиин продукци 1950 ондо 48 процентээр ехэ болоод байха ёһотой гэжэ табанжэлэй түсэбөөр хараалагдаһан байгаа. Бидэнэр энэ хэмжээндэ хүрэхэһөө байтагай, тэрэниие нилээд үлүүлэн гараһан байнабди. 1950 оной 10 һара соо промышленностиин валова продукци гаргалгын дайнай урда тээхи хэмжээн 70 процентээр үлүү гараад байгаа һэн. Дайнда хохидоһон районуудай промышленность дүүрэнээр һэргээгдэхэһээ байтагай, харин мүнөө үеын, тон шэнэ техникын үндэһэ һуури дээрэ нилээд үргэдхэгдэһэн байха юм.

Манай орон хүдөө ажахын талаар ехэнүүд амжалтануудые туйлаа. 1950 ондо орооһото культурануудай валовой ургаса 7 миллиард 600 миллион пүүд абтажа, 1940 онойхиһоо 300 миллион үлүүтэй пүүдээр дээшээ гараһан байна. Манай колхозууд ба совхозууд ниитын малай тоо толгойе, ашаг шэмые дээшэлүүлхэ талаар ехэ амжалтануудые туйлаа. Советскэ таряашад байгаалиие хубилгаха агуехэ Сталинска түсэбые тон үүсхэлтэйгээр бэелүүлнэ.

СССР-эй арадай ажахын шууд ургажа байһанай ашаар, национальна олзо ехэ болоно, ажалшадай материальна ба культурна хэмжээн улам ургана.

Наука, литература ба искусствын талаар ехэнүүд амжалтанууд туйлагдаба. «Манай ороной хилын саада тээхи наукын туйлалтануудые ойрын сагта хүсэхэһөө гадна, харин ахин гараха» (И. Сталин) гэһэн зорилгые советскэ эрдэмтэд амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна.

Языкознаниин асуудалнуудаар нүхэр Сталинай гениальна зохёолнууд наукада угаа ехэ нэмэри боложо, түбхын түрүүндэ наукын энэ һалбарида эрид хубилалта хэһэн байна. Мүн философиин, физиологиин асуудалнуудаар болоһон дискуссинууд угаа ехэ удхашанартай.

Идеологическа асуудалнуудаар ВКП(б)-гэй ЦК-гэй гаргаһан түүхэтэ тогтоолнуудай ү[…] манай парти болбол ажа[…] коммунистическээр хүмүү[…] буржуазна харша идеологи[…] гүүсэн тэмсэхэ тушаа ехэ […] мэри хээ.

Советскэ арад болбол [..] эдэ ехэ амжалтануудаар […] вистскэ партида, советскэ […] тельствода, арадуудай […] вождь нүхэр Сталинда уя[…]

Советскэ хүнүүд Куйбы[…] Сталинградска, Каховско […] электростанцинуудые, […] Туркменскэ, Урда Украины[…] Крымскэ ба Волга-Донской[…] нуудые барижа байна. Сове[…] нүүд өөһэдынгөө шэн зор[…] роическа ажалаар, өөһ[…] эсэшэ сусашагүй тэмсэлэ[…] дэлхэй дээрэхи эб найра[…] лагериие бэхижүүлнэ ба […] лон ударидана. Эб найра[…] дуратай бүхы дэлхэйн а[…] эб найрамдалай туг баригш[…] ехэ Сталин тээшэ инаг […] гаар харана.

Хэдэхэн хоноод б[…] РСФСР-эй ба Бурят-Мо[…] АССР-эй Верховно Сове[…] һунгалтанууд болохоо байн[…] путадуудта кандидадуудаар […] агууехэ вождь И. В. Стал[…] тэрээнэй дүтын сорат[…] В. М. Молотов, Г. М. Мален[…] гэн һаналаар дэбжүүлэгдээ. […] Монголой ажалшад инаг […] Сталинаа ба тэрээнэй дүтын […] ратнигуудые засаг түрынгөө […] органдо һунгаха болоһондо[…] заагүй золтой.

Болохоо байгаа һунга[…] хадаа большевистскэ парти[…] ветскэ правительствода, […] Сталинда манай респу[…] ажалшадай хизааргүй ү[…] байһанай, тэдэнэй моральн[…] тическэ нэгэдэлэй эли тод[…] монстраци болохо байна.

Д. Зу[…]

ВЛКСМ-эй аймагуудай конференцинүүдһээ

ИВОЛГА

ВЛКСМ-эй Иволгын аймагай ...ференци һаяхан боложо, айко... секретарь нүхэр А. Шайдуро... элидхэлые зүбшэн хэлсэбэ.

ВЛКСМ-эй XI съездын шиидхэ...ие бэелүүлэн, партийна орга...ии хүтэлбэреэр аймагай ...омольско организаци өөрын... ажал-ябуулгые нилээд һайжа... гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэ... Комсомольско организацинуу... союздоторой ба культурно...рэлэй хүдэлмэри нилээд эдэб... болоо. Ажахын зорилгонуу... шиидхэхэ ба колхозуудай нии... ажахые дэбжүүлхэ хэрэгтэ ...омолецууд колхозуудай пар... организацинуудта болон ...ленинүүдтэ урданайхиһаа һай... туһална.

Гэхэ зуура, комсомольско эхин ...низацинуудай ба мүн айкомой ...мэридэ,—гэжэ элидхэлшэ тэм...,—ехэ дутуунууд үшөө бии ... Зарим комсомольско орга...цинууд союзнабэшэ залуушуу... хүмүүжүүлхэ хүдэлмэрие һу... табиһан байна. Залуушуулай ... культурно-гэгээрэлэй ба ...спортивна хүдэлмэри хангал...гөөр ябуулагдана. Мүн аги...нно-ойлгууламжын хүдэлмэри ... хэмжээндэ байһаар.

...комой тоосоото элидхэлые ... хэлсэлгэ идейнэ үндэр хэм..., шүүмжэлэл ба өөрыгөө ...мжэлэлгэ ехэтэйгээр үнгэрөө. ...гадуудүгэ хэлэхэдээ, союздо... хүдэлмэриин, комсомолецууд ...союзнабэшэ залуушуулай дунда ... политико-хүмүүжүүлгын ...культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэ... ехэнүүд дутуунуудые элир...лээ.

...магай олон колхозууд малай толгой олошоруулха гүрэнэй ...ые дүүргээгүй, малай үбэл...ые хангалтагүйгөөр үнгэргэжэ ... Колхозуудай комсомольско эхин организацинууд ба ВЛКСМ-эй айком хадаа дурсагдаһан дутуунуудые усадхаха хэрэгтэнь партийна организацинуудта ба колхозуудай правленинүүдтэ туһаламжа багаар үзүүлнэ. Аймагай колхозуудай малажал дээрэ оройдоо 95 комсомолецууд хүдэлмэрилнэ. Коминтернын, Ленинэй ба Калининай нэрэмжэтэ колхозуудай комсомольско эхин организацинууд ниитын малажал тухай анхаралаа һулаар табина.

КАБАНСК

ВЛКСМ-эй Кабанскын аймагай организациин конференци һаяхан болоо.

Аймагай комсомольско организаци хадаа ВЛКСМ-эй XI съездын шиидхэбэриие бэелүүлэн, партийна организациин хүтэлбэреэр залуушуулые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ, аймагай үрда табигдажа байһан ажахын ба политическэ зорилгонуудые бэелүүлгэдэ залуушуулай хүсые элсүүлгээр тоосоото үе соо горьтойхон хүдэлмэри хэһэн тухай элидхэлшэ ба үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ.

Үгэ хэлэһэн делегадууд аймагай комсомольско организациин хүдэлмэриин ба ВЛКСМ-эй айкомой хүтэлбэриин горьтойхон дутуунуудые элирүүлээ.

ВЛКСМ-эй айкомой бюро комсомольско организацинуудые оперативна бэшээр хүтэлбэрилнэ. Тэрэ хадаа аймагай центртэ дүтын комсомольско организацинуудта анхаралаа табяад, холын организацинуудта туһалнагүй. ВЛКСМ-эй айком болбол политһуралсалые бодотоор хүтэлбэрилдэггүй, комсомольско организацинуудта туһаламжа үзүүлдэггүй байна. Мүн аймагай залуушуулай дунда лекционно пропаганда хангалтагүйгөөр эмхидхэнхэй. Эдэ дутагдалнуудые усадхаха гээшэ — аймагай комсомолецуудай зорилго мүн.

ХЭБЛЭЛЭЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

Һунгуулиин кампаниин асуудалнуудай хажуу тээ

«...Кижингинский колхозник» гэжэ ...гын аймагай газетын уншаг...тэрэнэй январиин 26-най но... абаад, хуудаһануудые дээрэнь ...улиин кампаниин ябаса тухай ...алнуудые оложо ядаһан бай... номерто толилогдоһон олон ...нууд ба информацинуудай ... РСФСР-эй ба БМАССР-эй ...вно Соведүүдтэ һунгаха һун...нуудай бэлэдхэл тухай жэжэ... зүйл толилогдоогүй байба. ...гуулиин кампаниин асуудал... тухай бэшэгдээгүй байһан ... «Кижингинский колхозник» ... зүбхэн энэ номерой бэшэ, ... бусад хэдэн олон номернуу... гол дутуу болоно. Энэ га... декабрь, январь һарануудай ... соо һунгуулиин кампанида ...лагдаһан нэгэшье түрүү бэ... толилоогүй. Һунгалтануудай ...лдэ зорюулагдажа аймагай ...шадай дунда дэлгэрһэн социа...ческэ мүрысөөн тухай тус га...юушье бэшэнэгүй.

...СФСР-эй ба БМАССР-эй ...вно Соведүүдтэ һунгаха һун...нуудта бэлэдхэлтэй дашарам... партийна эхин организаци... ябуулжа байһан агитацион...гууламжын хүдэлмэри тухай ...иалнууд «Кижингинский ...зник» газетын хуудаһануудые ... толилогдодоггүй шахуу. ...гай партийна активай суглаан ...ю, нютагай Соведүүдтэ һун... һунгалтануудай үедэ хэгдэ... агитационно-пропагандистска ...лмэриин дүн гаргаһан ба мү...бажа байгаа һунгуулиин кам...ии үедэ табигдаха зорилгонуу... тодорхойлһон байгаа. Гэбэшье, ...тон ехэ событида аймагай га...юхихо анхарал хандуулаагүй. ...суглаан тухай газетэ болбол ... дурсагдаһан тон бишыхан ...ай информационно мэдээсэл ...лоо:

...Хэжэнгын МТС-эй клуб соо ...гай партийна активай суглаан ...ан болобо. Нютагай Соведүүд...һгаһан һунгалтануудай үедэ ... эмхидхэлэй ба агитацион...пропагандистска хүдэлмэриин ...үүд, РСФСР-эй ба БМАССР-эй ...вно Соведүүдтэ һунгаха һун...нуудта бэлэдхэхэ, тэрэниие ...гэхэ талаар партийна органи...нуудай зорилгонууд гэһэн ...далые активай суглаан зүбшэн ... Энэ асуудалаар ВКП(б)-гэй ...мой секретарь нүхэр В. А. Ми... элидхэл хэһэн байна.

...лидхэл тушаа 15 хүн үгэ хэлээ. ...далые зүбшэн хэлсэһэнэй һүү... суглаан дэлгэрэнгы шиидхэ... баталан абаа». (январиин 4-... номер).

...лидхэл ба үгэ хэлэлгэнүүд соо ... тухай анхарал табигдаһан, ...гай Соведүүдтэ һунгаһан һунгалтануудай үедэ хэгдэһэн агитационно-пропагандистска хүдэлмэриин дүнгүүдээр ямар тобшолол хэгдэһэн, һунгуулиин шэнэ кампанитай дашарамдуулан ямар зорилгын табигдаһан тухай газетэ анир гүй гараһан байна.

Аймагай колхозуудай, МТС-үүдэй ба эмхи зургаануудай партийна эхин организацинуудай хэдэн арбаад ба зуугаад агитаторнууд болон пропагандистнууд һунгагшадай дунда мүнөө үргэн агитаци ябуулжа, олониитэдэ большевистскэ үнэн үгэнүүдые хэлэжэ байна. Һунгуулиин участогуудай дэргэдэ байгуулагдаһан агитпунктнуудта лекци болон элидхалнууд хэгдэнэ, кандидадуудай һунгагшадтаяа уулзалганууд эмхидхэгдэнэ, удха һайнтай кинокартинанууд харуулагдана, уранһайханай самодеятельностиин коллективүүд наада концерт табина. Теэд энэ тон ехэ ба олон янзын хүдэлмэри газетын хуудаһануудые дээрэ харуулагданагүй. Тус газетэ 2 һарын турша соо нэгэшье агитаторай, агитколлективэй хүтэлбэрилэгшын, агитпунктые даагшын выступлени, нэгэшье пропагандистска статья, советскэ засагай жэлнүүдтэ Хэжэнгын улусуудта болоһон хубилалта тухай һонирхолтой нэгэшье материал толилоогүй.

«Кижингинский колхозник» гэжэ газетэ РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдэй депутадуудта кандидадуудай түлөө агитаци ябуулалгаар ехээр гээгдэнхэй. Январиин эсэс хүрэтэр энэ газетэ Хэжэнгын аймагай һунгагшадай голосовалха байһан депутадуудта кандидадуудай биографинуудтай уншагшадаа танилсуулаагүй байха юм.

Һунгуулиин кампаниин асуудалнуудые үргэнөөр толилдоггүй байһан ябадал һунгалтануудта бэлэдхэлэй ябасые харуулха талаар «Кижингинский колхозник» газетын редакциин өөрынгөө зорилгые ойлгоогүй байһыень гэршэлнэ. ВКП(б)-гэй Хэжэнгын айком хадаа һунгуулиин кампанида өөрынгөө һуурие олохо ябадалдань өөрынгөө хэблэлэй органдо туһалха уялгатай.

РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгуулиин кампаниие али бүхы талаһаань харуулха гээшэ газетэ бүхэнэй шухалын шухала зорилго болоно. Тэрэ хадаа олониитын-политическэ ба ажалай дэбжэлтые эли тодоор харуулха, большевистскэ партиин хүтэлбэреэр советскэ байгуулалтын туйлаһан бүхэдэлхэйн түүхэтэ илалтануудые пропагандировалха, коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидадуудай түлөө агитаци үргэнөөр ябуулха уялгатай.

Германиие демилитаризацилха тухай асуудалаар Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Совет зарлаха тушаа Франциин, США-гэй ба Великобританиин Правительствонуудай нотонуудай харюуда

СОВЕТСКЭ ПРАВИТЕЛЬСТВЫН НОТОНУУД

Германиие демилитаризацилгада зорюулагдаһан Потсдамска Хэлсээе дүүргэлгэ тухай асуудал хаража үзэхын тула СССР-эй, США-гэй, Великобританиин ба Франциин Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Совет зарлаха тушаа Советскэ Правительствын 1950 оной декабриин 30-най нотонуудта харюу болгоһон Франциин, США-гэй ба Великобританиин правительствонуудай адли удхатай нотонуудые СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр А. Я. Вышинскидэ Франциин Посол г-н Шатеньо, США-гэй хэрэгүүдээр Сагзуурын Этигэмжэтэ г-н Барбур ба Великобританиин хэрэгүүдээр Сагзуурын Этигэмжэтэ г-н Николлс гэгшэд энэ оной январиин 23-да барюулһан байна.

СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр А. Я. Вышинский энэ оной февралиин 5-да Франциин Посол г-н Шатеньо, США-гэй хэрэгүүдээр Сагзуурын Этигэмжэтэ г-н Барбур ба Великобританиин хэрэгүүдээр Сагзуурын Этигэмжэтэ г-н Николлс гэгшэдтэй уулзажа, Советскэ Правительствын харюугай нотонуудые тэдэнэртэ барюулаа.

Франциин Правительствын 1951 оной январиин 23-най нотын текст ба Советскэ Правительствын 1951 оной февралиин 5-най харюутай нотын текстнь доро тунхаглагдаба.

Франциин Правительствын 1951 оной январиин 23-най ното

«Франциин Посольство хадаа Советскэ Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын 1950 оной декабриин 30-най нотые абаһанаа баталха хубитай байна, өөрынгөө Правительствын даалгабаряар тэрээндэ доро дурсагдаһан харюуе мэдээсэнэ.

Французска Правительствын зорилго юуб гэхэдэ, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалда аюул тохёолдуулжа магадгүй хамаг проблемэнүүдые зүбшэн хэлсэхэ мэтээр, уласхоорондын байдалдахи мүнөөнэй түгшүүрилые һуларуулха, тиин гүрэнүүдэй хоорондын гол арсалдаануудые шиидхэхэ ябадал болоно. Тиимэһээ, Французска Правительство хадаа иимэ хэлсээнүүдые хэжэ болохо үндэһэ һууринуудые тус харюу дотор саашадаа шэнжэн үзүүлгээр хизаарлаад, хэдэ хэдэн пунктнууд тушаа, илангаяа Германи тушаа, Советскэ Правительствын ното соохи баталамжануудые тодорхойгоор буруушаалгаһаа һаналаа барина. Эдэ баталамжанууд ямаршье үндэһэ баримтагүй гэжэ Французска Правительство нэгэнтэбэшэ, тусхайлан хэлэбэл, өөрынгөө 1950 оной декабриин 22-ой ното соо тэмдэглэһэн байгаа.

Советскэ Правительствын харюугай гол удха тухай гэбэл, дүрбэн правительствонуудай түлөөлэгшэдэй даб дээрэхи зүблөө хэхэ тушаа Советскэ Правительствын арсахагүй байһые Французска Правительство тэмдэглэнэ; зүгөөр тус нотын ондоо хубинуудые анхаралдаа абажа, Французска Правительство болбол алибаа ойлголсоогүй ябадал зайсуулхын ба эдэ даб дээрэхи хэлсээнүүдэй зохистой условидо хэгдэхэ арга боломжо хангахын тула, тайлбарилгануудые эрихэ шухала гэжэ тоолоно.

Германиие демилитаризацилгын проблемэнүүдые Пражска мэдүүлгэ гэжэ нэрэтэй мэдүүлгын үндэһөөр шэнжэжэ үзөөд хизаарлахаар Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй зүблөө хэхэ тухай советскэ дурадхалые абажа болошогүй гээд, энээнэйнгээ шалтагаан тушаа найруулан, Французска Правительство өөрынгөө декабриин 22-ой ното соо мэдүүлһэн байгаа. Тодорхойлон хэлэбэл, Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй зүблөөн дээрэ Австри ба Германида хамаатай асуудалнуудһаа гадна, мүн Советскэ Союзай, Холбоото Штадуудай, Великобританиин ба Франциин хоорондохи харилсаануудые бодото дээрэнь, удаан саг соо һайжаруулхаар, тэрэшэлэн уласхоорондын мүнөөнэй түгшүүрилэй шалтагаануудые зайсуулха арга олтохоор шиидхэгдэхэ гол проблемэнүүд зүбшэн хэлсэгдэхэ ёһотой гэжэ тэрэ ното дотор дурадхагдаһан байгаа.

Германида хамаатай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхээр бэлэн байнабди гэжэ өөрынгөө харюу соо заагаад, Советскэ Правительство хизаарлаһан байна. Хизаарлалтын нормо гү, али зүбшэн хэлсэлгын үндэһэ һуури болгожо абахын аргагүй гэжэ Французска Правительствын, тэрэшэлэн Холбоото Штадуудай ба Нэгэдэмэл Королевствын Правительствонуудай тэмдэглэһэн тэрэ Пражска мэдүүлгэ гэдэгые Советскэ Правительство энэ асуудалаар дахинаа дурдана.

Тиимэ болохолоороо, Французска Правительствын нотын хараадаа абаһан ондоо асуудалнуудые дүрбэн гүрэнүүдэй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй зүблөөнэй хэлсэхые Советскэ Правительство зүбшөөрнэ гү гэжэ Советскэ Правительствын ното заагаагүй байна.

Германска проблемэ хадаа мүнөө тохёолдоод байгаа түгшүүритэ байдалай шалтагаан болоногүй гэжэ өөрынгөө декабриин 22-ой ното соо дурдаһан мэтээр тэмдэглэхые Французска Правительство хүсэнэ. Зүбшэн хэлсэлгээ Советскэ Правительствын дурадхаһан асуудалнуудаар хизаарлабал, дутамаг ба дэмы талаар байха һэн.

Дээрэ найруулагдаһаниие үндэһэ болгон, эдэ асуудалнуудые Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй зүбшэн хэлсэжэ болохо асуудалнуудай тоодо оруулха тушаа Советскэ Правительство зүбшөөрхэ гү гэжэ мэдээ һаа, Французска Правительство баясаха бэлэй.

Тэрээнһээ гадна, Гадаадын Хэрэгүүдэй дүрбэн Министрнүүдэй зүблөө хэхын тула алишье талада зохистой үндэһэ һуури олохо һэдэлгэ гаргаха ба тусхайта зүблэхэ зүйл һанамжалан өөһэдынгөө Правительствонуудта дурадхаха зорилгоор, дээрэ заагдаһан асуудалнуудые хаража үзэхын тула уулзаха дүрбэн правительствонуудай түлөөлэгшэнэрые томилхо гэжэ Французска Правительство өөрынгөө декабриин 22-ой ното соо дурадхаһан байна.

Эдэ түлөөлэгшэд хадаа алишье талада зохистойгоор зүбшэн хэлсэлгын үндэһэ һуури тогтоохын тула, зүблэхэ зүйлдөө оруулагдаха ёһотой найруултые ба гуримые тодорхохо зорилгоор, дурсагдаһан асуудалнуудые хаража үзэхэ ёһотой һэн гэжэ Французска Правительство бэсаана. Проблеманүүдые шиидхэхэ арга бэдэрэлтэ түлөөлэгшэдэй зорилгодо орохогүй байна, юундэб гэбэл, тус зорилго министрнүүдтэ өөһэдтэнь хамаадаха болоно.

Дүрбэн правительствонуудай түлөөлэгшэдэй даб дээрэхи зүблөөн тушаа арсахагүй байнабди гэжэ тус ното доторoo Советскэ Правительствын мэдүүлбэшье һаань, энэ даб дээрэхи зүблөөнэй үүргын дээрэ заагдаһан мэтэ байха тушаа Советскэ Правительство зүбшөөрнэ гү гэжэ тус нотын ондоо мэдүүлэлнүүдһээ элирнэгүй. Энээнтэй дашарамдуулан, тус асуудалаар Советскэ Правительствын хараа бодолынь манай хараа бодолтой тудалдана гү гэжэ мэдээ һаа, Французска Правительство баясаха бэлэй.

Даб дээрэхи зүблөөе Парижда зарлаха гэжэ Французска Правительство дурадхаха байна.

Французска Правительство декабриин 22-то хэһэн дурадхалаа дахин табина. Мүнөө үедэ уласхоорондын байдалда тохёолдоһон түгшүүритэ байдалай гол шалтагаануудые зайсуулха тухай асуудал зүбшэн хэлсэхээр Советскэ Правительство бэлэн байна бэзэ, тиимэһээ дээрэ дурсагдаһан асуудалнууд тушаа зүбшөөлөө үгэхэ бэзэ гэжэ Французска Правительство найдана. Советскэ Правительствын зүгһөө тиимэ зүбшөөрэл абаад байхадаа, Нэгэдэмэл Королевствын, Холбоото Штадуудай ба СССР-эй Правительствонуудтай консультаци хэһэнэй һүүлээр, түлөөлэгшэдэй бэлэдхэлэй зүблөө хэхэ үдэр тодорхойлолсохоор Французска Правительство бэлэн байна».

Советскэ Правительствын 1951 оной февралиин 5-най ното

«ССР Союзай Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерство болбол Франциин Правительствын 1951 оной январиин 23-най нототой дашарамдуулан иигэжэ мэдүүлхэ хубитай байна.

1. Германиие демилитаризацилха тухай Потсдамска Хэлсээнэй шиидхэбэринүүдые дүүргэлгэ ба энэ асуудалаар дүрбэн гүрэнүүдэй хараа бодолнуудтахи алгасалнуудые зайсуулга хадаа уласхоорондын байдалдахи мүнөөнэй түгшүүритэ ушарые һуларуулхын тула тон шухала урхашанартай, тэрэшэлэн Франциин, Великобританиин, Холбоото Штадуудай ба СССР-эй хоорондохи харилсаануудые һайжаруулгада нилээд туһалха байһаниинь дамжаггүй. Гэхэ зуура Франциин, США-гэй ба Великобританиин гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй 1950 оной сентябрьда болоһон Нью-Йоркско зүблөөн ба гурбан гүрэнүүдэй правительствонуудай саашанхи хэмжээ-ябуулгануудынь Баруун Германида германска регулярна арми дахинаа һэргээн байгуулгада сэхэ зорюулагдана, дэлхэйн хоёрдохи дайнай һүйдхэлнүүдые ба гасалан зүдэрэлнүүдые һаяхан үзэһэн арадуудай дунда ехэ түбэгшөөл үүдхэхэ хэмжээтэйгээр Европодо ба Америкын Холбоото Штадуудта зэбсэглэлые ехэдхэхэ ябадалда сэхэ зорюулагдана. Тиимэл ушарһаа, Советскэ Правительство болбол Германиие демилитаризацилха тухай асуудал зүбшэн хэлсэхын тула Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Совет зарлаха үүсхэлые үшөө үнгэрэгшэ ноябриин 3-да өөртөө даажа абаһан байгаа. Франциин, Великобританиин, Холбоото Штадуудай ба Советскэ Союзай хоорондохи харилсаануудые бата бэхеэр һайжаруулха, мүнөөнэй уласхоорондын түгшүүритэ байдалай шалтагаануудые зайсуулха эрмэлзэл тухайда Великобританиин ба США-гэй правительствонуудай бэ мүн Французска Правительствын мэдүүлээ хадань, Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Совет зарлалгые саашадань хойшолуулха ямаршье үндэһэ баримта байха ёһогүй гэжэ Советскэ Правительство тоолоно.

2. Һүүлэй һарануудта бултанай нюдэн дээрэ боложо байһан юумые Советскэ Правительство алгад гараха ёһогүй байна. Гурбан гүрэнүүдэй министрнүүдэй Нью-Йоркско зүблөөн хэрбээ германска зэбсэгтэ хүсэнүүдые һэргээн байгуулха тухай, Баруун Германидахи сэрэгэй промышленностиие һэргээн бодхоохо тухай асуудал табиһан лэ байгаа һаань, харин гурбан гүрэнүүдэй тус шиидхэбэриин үнэнтэ удхашанарынь тэрэ сагһаа хойшо нилээд элирһэн байна. Нэгэн талаһаа Франциин, США-гэй ба Великобританиин правительствонуудай, нүгөө талаһаа Аденауэрэй боннско правительствын хоорондо бүри ехын хэлсээнүүд хэдэдэхи һарадаа хэгдэжэ байһаниинь бүхы дэлхэйдэ мэдээжэ, Европын эб найрамдалда дуратай бүхы арадуудта тэдэнэй али тухай аюулта удхашанартайнь ойлгосотой. Тэрэшэлэн һэргээн бодхоогдожо байгаа германска армиие «нэгэдхэгдэмэл зэбсэгтэ хүсэнүүд» гэдэгэй составта оруулха тухайда реваншист Аденауэрэй правительствотай генерал Эйзенхауэрэй хэһэн хэлсээнүүд, энэ үедэ тус зэбсэгтэ хүсэнүүдэй главнокомандалагша болгон генерал Эйзенхауэрые томилһон ябадал хадаа эб найрамдал хүсэдэг тухай официальна мэдүүлгэнүүдтэйнь яабашье таарахагүй байна гэжэ, энээнтэй холбогдуулан тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Баруун Германида имагта тиимэл байдалай тохёолдоһонһоо шалтагаалан, эгээн хархис милитаристнууд ба реваншистнууд толгойгоо үргөөд, тон агрессивнэ этэгээдүүдэй тооһоо үсэгэлдэрэй гитлеровскэ туһамаршад ехэ нүлөөтэй боложо байһаниинь гайхалтай бэшэ. Дахинаа һэргээн байгуулагдажа байгаа германска зэбсэгтэ хүсэнүүдые бүлэглэһэн зарим гүрэнүүдэй үгэ дуулаагай зэбсэг болгон ашаглаха гэһэн һанаашалганууд тон бэхибэшэ һууритай байна, яахадааб гэбэл, урагшагүйдэһэндөө хорoo бусалһан гитлеровскэ хог богуудһаа үнгитай милитаристнууд хадаа Аденауэр-Шумахер мэтын реваншистнуудай правительствын дали доро далдалагдан, мүнөө Баруун Германи дотор өөрынгөө нүлөө ба ээрхэн зонхилолгые улам бэхижүүлнэ, тохёолдоһон ушарбайдалые агрессивнэ империалистическэ үг зорилгонуудтаа ашаглаха һанаатай байна. Тэрээнһээ гадна, Европын хэдэ хэдэн гүрэнүүд ба Америкын Холбоото Штадууд дотор арминуудые олошоруулгын ба яаралтайгаар зэбсэглэлгын үзэгдөөгүй ехэ хэмжээтэй боложо байһан ушар хадаа уласхоорондын түгшүүритэ байдалые улам шангадхажа, арадуудай дундахи һанаа зоболгые бүри ехэдхэнэ.

Ямар-нэгэн ушараар дашарамдуулан Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй зүблөөн улам хойшоо болгогдоно, тиихэтэй хамта Германиие демилитаризацилга хэгдэхэгүйһөө гадна, харин Баруун Германида германска регулярна арми ба сэрэгэй промышленность һэргээн байгуулха хэмжээ-ябуулганууд, шэнэ дай яаралтайгаар бэлэдхэхэ ябадалда зорюулагдаһан ондоошье олонтоото хэмжээ-ябуулганууд бэелүүлэгдэнэ. Хэрбээ иимэ байдалай саашадаа үргэлжэлүүлэгдээ һаань, Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй зүблөөн хадаа үнгэрэшэһэн баримтануудай урда табигдаха болоно. Үнгэрэшэһэн баримтануудай тиимэ политикые буруушааха байһан тухайдаа Советскэ Правительство мэдүүлээ һэн. Тиимэ политика хадаа агрессивнэ алибаа бүлэг нюурнуудай эрмэлзэлгэнүүдтэ харюусаха байһаниинь магадгүй, теэд тохёолдоһон байдалай тон таарахагүй тухайда анхарал хандуулангүй Советскэ Правительствын байха арганыгүй.

3. Советскэ Правительствын энэнэй урда тээхи ното соо дурдагдаһан зарим асуудалнууд тушаа тайлбари эрихые шухалада тоолонобди гэжэ Франциин Правительство өөрынгөө ното соо мэдээсэнэ. Тусхайлан хэлэбэл, Германиие демилитаризацилга тухай асуудалһаа гадна, ондоо асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ тушаа Советскэ Правительство зүбшөөрхэ гү гэһэн асуулта хэбэшье, сохом ямар асуудал тухайдаб гэжэ Французска Правительство юушье хэлэнэгүй.

Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Соведэй сесси дээрэ мүн ондоошье асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэжэ болохо, яахадааб гэхэдэ, тус асуудалнууд СССР-эй, США-гэй, Великобританиин ба Франциин хоорондо хэгдэһэн Потсдамска Хэлсээгээр хараалагдаһан составтайгаар ба гуримтай ёһоор Министрнүүдэй Соведээр хаража үзэгдэхэ байна гэжэ Советскэ Правительство тоолоно.

Зүбшэн хэлсэлгын үндэһэ һуури болгон Пражска мэдүүлгые абаха аргагүй гэһэн Французска Правительствын ажаглалта тушаа хэлэбэл, энэ асуудал тухай Советскэ Правительствын хараа бодол 1950 оной декабриин 30-най ното соонь найруулагдаһан байгаа. Зүбшэн хэлсэхын тула абтаха асуудалнууд тушаа ямаршье дурадхалнуудые Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Соведэй бүхы гэшүүдэй оруулха тэгшэ эрхые Советскэ Правительствын хараадаа абаһаниинь эли.

4. Франциин Правительство январиин 23-най ното соогоо дүрбэн гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдэй даб дээрэхи зүблөөнэй зорилгонууд тухай асуудал табиһан байна. Энэ асуудал тушаа Советскэ Правительствын хараа бодол 1950 оной декабриин 30-най ното соонь мүн лэ найруулагдаһан байха юм. Франциин, США-гэй, Великобританиин ба СССР-эй түлөөлэгшэдэй даб дээрэхи зүблөөн хадаа асуудалнуудаа хаража үзэхэ ээлжээ тогтоолгые оруулалсан, зүблэхэ зүйлнүүдые тодорхойлолгоор хизаарлаха ёһотой гэжэ Советскэ Правительство тоолоно. Тиимэ ушарһаа, зүблэхэ зүйлдэ оруулагдаха асуудалнуудай гол удхые хаража үзэлгэ даб дээрэхи зүблөөнэй зорилгодо хамаадахагүй.

5. Дүрбэн гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдэй даб дээрэхи зүблөө Парижда зарлахые Советскэ Правительство буруушаахагүй байна».

Иимэ удхатай ното США-гэй ба Великобританиин правительствонуудта нэгэн доро эльгээгдээ.

КОЛХОЗУУДАЙ ТООСООТО-ҺУНГУУЛИИН СУГЛААНУУДҺАА

Хүгжэлтын замаар

Байкал-Кударын аймагай Ин-кинскэ сельсоведэй «Байкал» колхоз Байкал далайн эрье дээрэхэнэ һуурижанхай юм. Энэ колхозой центрт эрэхэдэе хүнэй зосоо бүри сэнгэлиг, зохид болоходол гэдэг. Сэбэр һалхинда намилзаһан улаан туугууд, лозунгууд ба плакадуудаар шэмэглэгдэһэн улицануудаар...

Колхозой клубта ороходо һайханаар харагдана. Хананууд-таһь хоёһон газар байхагүй. Агуухэ вождь И.В. Сталин түрүү-тэй ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюротой гэшүүдэй портредүүд, элдэб диаграммаануд, ханын газетэ, «дайшалхы хуудаһан» дэлгээтэй. Мүн олон шанэ газетэнүүд, элдэб литература бии.

Үдэшэлэн, ажал хүдэлмэриингөө һүүлээр колхозногуудай бүлэг бүлэгөөрөө, ганса гансаараа клуб тээшэ ошохонь харагдадаг. Тэдэнэр үдэр соо болоһон һонин дуулахаяа, һонирхолтой лекци, элидхэл шагнахаяа, кино харахаяа суглардаг. Тэдэнэр эндэ суглараад, өөһэдынгөө ажалай амжалтануудай тухай хөөрэлдэдэг, хүдэлмэриингөө дүй дүршэл андалдадаг, һунгалтанууддай түүдэлдэһэн юу хэжэ байһан тухайгаа хэлсэдэг байна.

Һаяхан илангаа олон колхозногууд клубтаа суглараба. Тэрэ үдэшэ колхозногуудай тоосооото суглаан болохо байгаа. Энэ суглаан дээрэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Березовский үнгэрэгшэ жэлэйнгээ хүдэлмэриин дүнгүүд тухай хэлээд, колхозногуудые байгша оной зорилгонуудтай танилсуулба.

Үнгэрэгшэ 1950 ондо энэ колхозой гэшүүд һайнаар ажаллаа. Тэдэнэр ниитынгээ малажал хүгжөөхэ жэлэй түсэбые үлүүлэн дүүргэһэн байха юм. Гүрэндэ нилээд ехэ тариа, мяха, һү, загаһа түсэбһөө гадуур тушаагаа. 1950 ондо тус колхоз өөрын тээрмэ, овощехранилищ, тугалай типовой байра барилһан ба судовой хүсэтэй мотор, хоёр ехэ губшуур, хүдөө ажахын олон машина зэбсэгүүдые худалдан абаһан байна.

Колхозногууд үсэд шанга ажаллангаа түлөө баян олзо доход абаа. Ажалта үдэр бүхэндэ гансахан мүнгөөр 3 түхэриг 20 мүнгэн хубаардаһан байха юм. Мүн ороо-һо тариан, овощь ба загаһан ехээр хубаарда. Жэшээнь, Степан Герасимович Димовэй бүлэ тоосоото жал соо тариан ба овощьһоо гадна, 6 мянган шахуу түхэриг мүнгэ абаһан байна. Тиихэдэ колхозник Яков Степанович Капустин 1000 тухай килограмм тарёа, 5 мянга үлүүтэй түхэриг мүнгэ абаа.

Энэ колхозойхид байгша ондо ехэхэн хүдэлмэри хэхэ түсэбтэй. Мүнөө жэлдэ тэдэнэр хүсэ ехэтэй двигатель, пилорама худалдан абахаа, улаан булан ба загаһа барилгын хэдэн пунктнүүдые бариха юм.

Болохоёо байгаа һунгалтанууддай хэлэлдэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, эндэхи колхозногууд загаһа бариха январь һарынгаа түсэбые 10 үдэрөөр уридшалан дүүргээ. Мүн хабарай тарилгада бэлэдхэлэ дүүргүүлэй байна.

Мүнөө тэдэнэр 1951 ондо нэгэшэе толгой мал хоролтодо оруулхагүй, загаһа бариха квартальна түсэбөө һунгалтанууддай үдэр — февралиин 18 хүрэтэр дүүргэхэ гэһэн дэвшүүлэгдэһэн уялга абаад, шэнэ амжалтануудай түлөө бүри эршэмтэйгээр тэмсэжэ оробо.

И. Запорожский.

Амжалтануудаараа омогорхоно

Кабанскын аймагай колхозуудта тоосооото-һунгуулиин суглаанууд болоожо байна.

Һаяхан худөө ажахын «Красноармеец» гэжэ артельдэ ниитэ суглаан болоо. «Үнгэрэгшэ 1950 он соо колхозой правлениин хэһэн хүдэлмэриин дүнгүүд ба шэнэ 1951 оной зорилгонууд» гэһэн элидхэл колхозой правлениин түрүүлэгшэ Сергей Васильевич Аверин хэбэ.

—«Красноармеец» колхозой гэшүүд манай агууехэ Эхэ ороной бүхы ажалшадтай хамта дайнай һүүлэй сталинска табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ, өөрынгөө артелиие бэхижүүлхын түлөө, баялигыень арбидхахын түлөө бага бэшэ хүдэлмэри дүүргээ, —гэжэ элидхэлшэ хэлэнэ,— манай колхозногууд үнгэрэгшэ жэлдэ нолинууд дээрэ гранулированна ба минеральна үтэгжүүлэгнүүдые хэрэглэн, намарай хара тариянай ба шэниисын үргасые нилээд дээшэлүүлээ. Энэ хадаа тариа тушаалгаар гүрэнтэйгөө дүүрэн тоосоо, үрэһэнэй ба фуражна фондуудые байгуулха арга боломжо олгоо.

Ниитын малажал хүгжөөхэ талаар мүн лэ бага бэшэ амжалтанууд туйлагдаһан байна. Колхознай адуу мал үсэхэбэрилхэ жэлэйнгэ түсэбые бүхы түрэлэй малаар үлүүлэн дүүргээ. Ниитын ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэй ба моринажал хүгжөөхэ хоёр жэлэй түсэбүүд тухай парти ба правительствын тогтоолнуудай гараһанһаа хойшо колхозно фермэнүүдтэмнай эбэртэ бодо малнуудай тоо 100 толгойгоор, шубуунай тоо 3 дахинаар олошороо. Тэрэшэлэн хони ямаадай ба адуу моридой тоо нилээд ургаһан байна. Правлениин гэшүүн нүхэр Бабинцевай хүтэлбэри доро манай малшад тоосооото жал соо нэгэшье толгой мал хоролтодо оруулаагүй.

Колхозногуудай ажал һайнаар түлэгдөө. Артелиин гэшүүд ажалта үдэр бүхэндөө 2 килограмм үлүүтэй тарёа, ехэ овощь, загаһа ба мүнгэ абаһан байна. Тиихэдэ малшад нүхэд Бабинцев, Илькова, Суранова, Каргапольцева ба бусад малажал дээрэ үнэн сэхээр, эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллаһанай түлөө ажалай нэмэлтэ түлбэридэ тугалнуудые ба хурьгадые абаһан байха юм.

—Мүнөө жэлдэ бидэнэр тон ехэ түсэбтэйбди, — гэжэ нүхэр Аверин саашань хэлэнэ, — 1951 ондо манай колхоз хүсэ ехэтэй локомотив худалдан абажа, колхозно тосхоноо электрификацилха, пилорама худалдан абаха, малажалай фермэнүүдтэхи хүндэ хүдэлмэринүүдые механизацилха байна. Энэ зорилгоёо амжалтатайгаар бэелүүлхын тула бүхы хүсэеэ, арга дүршэлөө элсүүлхэ, бии байһан дутуу дундануудаа эрид усадхаха һөөтэйбди.

Удаань, элидхэл тушаа 16 хүн үгэ хэлээ. Хамтын суглаан колхозойнгоо правлениин хүдэлмэрие хангалтатай гэжэ сэгнэбэ.

И. Яхно.

БМАССР-эй ПРОКУРАТУРАДА

Малай үбэлжэлгые хангалтагүйгөөр үнгэргэһэнэй, ниитын малые олоор тураһанай ба үхүүлһэнэй түлөө Бурят-Монголой АССР-эй Прокуратурын органуудаар колхозой хүтэлбэрилхы хэдэн хүдэлмэрилэгшэд сүүдэй харюусалгада табадуулагдаа гэбэл:

1. Колхозно эд зөөрине, мал ба мүнгые үрихэ зэргээр худөө ажахын артелиин Уставые саг үргэлжэ эбдэһэнэй түлөө, ниитын малые тэжээлээр хангаагүй байһанай ба колхозно мал үхүүлһэнэй түлөө Кяхтын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ К. П. Красиков РСФСР-эй УК-гэй 109-дэхи статьягай һоор сүүдтэ үгтөө. Хэрэгынь мүрдэгдэжэ дүүрэөд, БМАССР-эй Верховно Сүүдэй үзэмжэдэ дамжуулан үгтэбэ.

2. Малажал хүгжөөхэ түсэб бэелүүлэнгүй байгаад, ниитын малай тоо толгой үриһэнэй түлөө, 1950 ондо колхозно малай тэжээл бэлэдхэлые таһалдуулһанай түлөө, энэ жэлдэ малые тураһанай ба үхүүлһэнэй түлөө Түнхэнэй аймагай ЦК ВКП(б) гэжэ колхозой түрүүлэгшэ Б. Г. Бандеев РСФСР-эй УК-гэй 109-дэхи статьягай һоор хуулиин харюусалгада хабадуулагдаа.

3. МТФ-гэй эрхилэгшээр хүдэлмэрижэ байхадаа ажалдаа тон харюусалгагүйгөөр хандан, саг үргэлжэ архидажа, фермые хүтэлбэрилээгүй, харин 8—10 үдэрөөр хүдэлмэридөө гарадаггүй байһанайнгаа түлөө Хэжэнгын аймагай «Заветы Ильича» колхозой һүнэй-товарна фермые даагша Л. Е. Афанасьев РСФСР-эй УК-гэй 109-дэхи ба 111-дэхи статьянуудай һоор сүүдтэ үгтөө.

Хитадай арадай республикын гадаадын хэрэгүүдэй Министр Чжоу Энь-лай ООН-эй Генеральна Ассамблейн изгэдэхи комитедэй түрүүлэгшэдэ телеграмма эльгээбэ

ПЕКИН, февралиин 5. (ТАСС). Хитадай арадай республикын гадаадын хэрэгүүдэй Министр Чжоу Энь-лай ООН-эй Генеральна Ассамблейн Нэгэдэхи комитедэй түрүүлэгшэдэ үсэргэлдэр нимэ телеграмма эльгээгээ гэбэл:

«Нэгэдэмэл Нацануудай Организацин секретариат.

Нью-Йорк.

Нэгэдэмэл Нацануудай Организацин Генеральна Ассамблейн Нэгэдэхи комитедэй түрүүлэгшэдэ г-н Уранета Арбелаэста дамжуулан үгэхын тула. Февралиин 2-то Танай эльгээһэн телеграмма абаһанаа баталха хубитай байнаб. 1950 оной ноябриин 24-дэ Нэгэдэмэл Нацануудай Организацин Генеральна Ассамблейн Нэгэдэхи комитет болбол заседаниинууд дээрэ байлсахын ба Хитадта эсэргүү Америкын Холбооото Штадуудай агрессин тушаа гомдол зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадахыень Хитадай арадай республикын түлөөлэгшые уриха гэһэн шиидхэбэри абаһан байгаа. Хитадай арадай республикын арадай Центральна правительство Нэгэдэхи комитедэй энэ уряа хүлеэн абаһан ба Аюулгүйн Советэй заседаниинуудта хабаадахын, мүн тус асуудал зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадахын тула тусхай түлөөлэгшэ У Сю-цюаниие томилһон байна. Гэбэшье, Холбооото Штадуудай зонхилолгын үндэһөөр, Нэгэдэхи комитет хадаа Хитадта эсэргүү Холбооото Штадуудай агресси тушаа гомдол зүбшэн хэлсэлгые таһалдуулһан ба унжагайруулһан байна. Манай түлөөлэгшэ удаан сагай турша дотор хүлеэһэн болобошье, үгэ хэлэхэ арга олгогдоогүй байгаа, тиимэһээ 1950 оной декабриин 19-дэ Нью-Йоркһоо гаража Хитадтаа бусаха баатай болоһон байна. Мордохынгоо урда тээ, түлөөлэгшэ У Сю-цюань болбол Хитадта эсэргүү Холбооото Штадуудай агресси тухай Советскэ Союзай табиһан гомдолые дэмжэжэ Нэгэдэхи комитедэй заседани дээрэ хэлэхээр бэлэн байһан үгынгөө текстые Нэгэдэмэл Нацануудай Организацин секретариатда дамжуулан үгөө. Мүнөө Нэгэдэхи комитет Холбооото Штадуудай правительствын зонхилолго доро, Хитадые хардаһан Холбооото Штадуудай резолюцие хуули бусаар абаад, «Хитадта эсэргүү Америкын Холбооото Штадуудай агресси тушаа СССР-эй гомдол» зүбшэн хэлсэлгые 1951 оной февралиин 2-то гэнтэ эхилһэн байна. Энээнние хэхэдээ, Хитадай арадай республикын правительствода уридшалан мэдээсэнгүй, тиин заседани дээрэ байлсаха ба зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадаха Хитадай арадай республикын түлөөлэгшын арга боломжые хаһаһан байна. Энэнь огто үндэһэгүй гэхэшэ, Нэгэдэмэл Нацануудай Организаци соо зонхилдог Холбооото Штадуудай правительствын шэнэ ааша мүн. Хитадай арадай республикын түлөөлэгшэ У Сю-цюаниин дээрэ дурсагдаһан текстые ба тус телеграммые Нэгэдэхи комитедэй 1951 оной февралиин 6-най заседани дээрэ уншахые, официальна документнүүд болгон Нэгэдэмэл Нацануудай Организацин секретариадай хэблэн тараахые би энээгээр официальна дурадханаб».

Эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын демократическа федерациин Соведэй гурбадахи сесси дээрэ

БЕРЛИН, февралиин 6. (ТАСС). Эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын демократическа федерациин Соведэй сессиин заседани дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, Джесси Стрит (Австрали) болбол Австралиин эхэнэрнүүд ба арад зон бүхы оронуудай арадуудтай эб найрамдалай оа харин барисаанай харилсаануудые тогтоохо хүсэлтэй байна гэжэ мэдүүлбэ. Тэдэнэр Японие ба Германие ремилитаризацилгада эсэргүүсэн тэмсэнэ. Тэдэнэр Австралие гү, али ямар нэгэн ондоо гүрэние милитаризацилгада эсэргүү тэмсэнэ. Дэлхэйн ресурснуудай ашагалалга үргэдхэхэ, бүхы оронуудтахи бүхы арадуудай һайн һууха, улам олон һургуулинуудтай, гэр байрануудтай ба больницануудтай байха ябадалда Австралиин мүнгэнэй ба бусад оронуудай мүнгэнэй гаргашалагдахые тэдэнэр хүсэнэ.

Коммунизмтай гү, али Советскэ Союзай «агрессиятай» тэмсэхын тула буу зэбсэг, сэрэгэй корабльнууд ба бомбардировщигууд бэлэдхэхэ ябадалда оронойнгоо баялигуудай гаргашалагдахые австралийска арад хүсэнэгүй.

Джесси Стрит болбол Франциа эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын демократическа федерациин ажалябуулгые французска правительствын хориһон ябадалда эсэргүү протестын резолюци абахые МДФЖ-гэй Соведэй гэшүүдтэ дурадхаба.

«Берлиндэхи МДФЖ-гэй гурбадахи сесси болбол ООН-эй экономическа ба социальна Соведтэ нимэ мэдүүлгэтэйгээр хандана гэбэл:

1951 оной январьда французска правительство Франци дотор МДФЖ-гэй ажал-ябуулгые хориһон байна. МДФЖ-гэй Соведэй сесси энэ хориолтодо эсэргүү эрид протест мэдүүлнэ.

МДФЖ-гэй Соведэй сесси ингэжэ мэдүүлнэ:

1. МДФЖ болбол правительственнэбэшэ организаци мүн, ООН-эй Уставай 71 параграфтай зохилдуулан «Б» категориин консультативна статустай байна.

2. МДФЖ 59 оронуудта секцинүүдтэй юм, тэдээндэ (секцинүүдтэ) 91 миллион эхэнэрнүүд тоологдоно.

3. МДФЖ уласхоорондын ба национальна хэмжээндэ нимэ ажалябуулга бэелүүлнэ гэбэл:

а) ООН-эй Уставай принципүүдтэ зохихо, арадуудай хоорондохи хани барисаанай холбооһуудые хүгжөөхые урьялдаг, хүниие хүндэлхэ эрхэнүүдые ба расын, эрэ эмын, хэлэнэй ба шажанай илгаагүйгөөр бүхы хүнүүдэй гол сулөөнүүдые соносходог, экономическа байдал һайжаруулхые урьялдаг принципүүдтэ зохихо интересүүд ба ажал-абуулга;

б) экономическа, социальна ба культурна асуудалнууд, гэгээрэлэй, элүүрые хамгаалгын асуудалнууд ба эхэнэрнүүдтэ болон үхибүүдтэ хамаатай бусад асуудалнууд;

в) эхэнэрнүүдэй политическэ, экономическа ба социальна тэгшэ эрхэнүүдые туйлалга;

г) нацануудай өөрөө өөрыгөө тодорхойлхо эрхын принципые сахиха ябадал дээрэ үндэһэлэгдэһэн, эб найрамдалда дуратай холбоонуудые соносхолго.

4. МДФЖ эдэ зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө хатуу зоригтойгоор ба эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэнэ. Энэ хадаа французска правительствын хуули буса ябуулганууд эсэргүү протестоваха ба Францида МДФЖ-гэй ажал-ябуулга хориһые болюулха ябадал туйлаха хэмжээнүүдые абахыень экономическа ба социальна Соведые гуйха эрхэ МДФЖ-гэй Соведэй сессидэ олгоно».

МДФЖ-гэй Соведэй гэшүүд энэ резолюцие нэгэн һаналаар баталан абаа.

Зүүн ба Баруун Германиин делегацинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ Цола Драгойчевагай (Болгари) бэлэгүүдые дамжуулан үгэһэниинь энэ сессиин эгээн һайхан ба һүр жабхаланта үе байгаа гэжэ би һанаб гэжэ Стрит хэлэбэ. Элли Шмидт ба Эрика Бухман гэшүүдэй таалалдалга хадаа единэ Германи тээшэ эрмэлзэлые харуулна. Эбэй хэлсээнүүдэй ашаар Германи нэгэдэ hаа, дэлхэйн гурбадахи дайн болохогүй.

БЕРЛИН, февралиин 6. (ТАСС). Зүблэхэ зүйлэй дүрбэдэхи асуудалтай зохилдуулан эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын демократическа федерациин (МДФЖ) Соведэй сессиин тугэсхэлэй заседани дээрэ МДФЖ-дэ шэнэ гэшүүд абтаа. Эхэнэрнүүдэй шэнэ хоёр организаци—Коста-Рикын эхэнэрнүүдэй демократическа организаци ба Кипр аралай эхэнэрнүүдэй организаци МДФЖ-дэ абтаба.

Сесси болбол зүблэхэ зүйлэй 3 пунктаар резолюцинуудые абаа.

Баруун Германие ремилитаризацилгада эсэргүү протестын олоной хүдэлөө дэлгэрүүлхэ уряалтайгаар Баруун Германиин эхэнэрнүүдтэ хандаһан хандалга абтаа.

Тэрээнһээ гадна, МДФЖ-гэй Соведэй гэшүүд болбол бүхы дэлхэйн эхэнэрнүүдтэ хандаһан хандалга абаа. Эб найрамдал хамгаалха тухай хуули абахыень эхэнэрнүүдэй уласхоорондын үдэр — мартын 8-да өөһэдынгөө правительствонуудһаа эрихэ гэжэ тус хандалга уряална.

Японско ба хитад арадуудай хани барисаанай түлөө

ШАНХАЙ, февралиин 5. (ТАСС). Токиоһоо Ренго Цусин агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Японийн үйлэдбэриин профсоюзуудай конгрессэй гүйсэдком профсоюзуудай Бүхэхитадай федерацида послани эльгээбэ, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Японско арад хитад арадта эсэргүү дай хэхэгүй гэжэ эрид шангаар шиидэнхэй байна, ашаг олзо абаха зорилгоор Японийн ба Хитадай арадуудые дайлалдуулха хүсэлтэй империалистнуудта эсэргүү бүхы хүсөөрөө тэмсэхээ бэлэн байна».

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэл

ПХЕНЬЯН, февралиин 6. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани февралиин 6-да иигэжэ мэдээсэбэ:

Баруун фронт дээрэ Арадай армиин частьнууд ба Хитадай һайн дуратан хадаа контрдоболго хэһэн дайсанда сохилтонуудые хэжэ үргэлжэлһөөр.

Центральна ба зүүн фронтнууд дээрэ нютагай ухаашанартай байлдаанууд үргэлжэлһөөр.

Воньчжу (Генсю) районадо Арадай армиин частьнууд дайсанай контратакые гэдэргэнь сохижо, тэрээндэ ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулаа гэжэ Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мүнөөдэр дамжуулһан мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Фронтын баруун ба центральна участогууд дээрэ байлдаанууд болоожо үргэлжэлөө. Арадай армиин частьнууд дайсанай контрдоболгые гэдэргэнь сохижо, тэрээндэ нилээд шанга сохилтонуудые хэжэ байна.

Корейскэ зенитчигүүдэй алдарта хэрэгүүд

ХОЙТО-КОРЕЯ, февралиин 4. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын арадай Верховно суглаанай президиум американска агрессорнуудта эсэргүү сүлөөрэлгын дайнда эрэлхэг зориг баатаршалга ба ехэ габьянуудые харуулһанайнь түлөө Арадай армиин 19-дэхи зенитнэ полкдо гвардейскэ полкын нэрэзэргэ олгоһон байна. Полкын командир Ю Вон Чхондо КНДР-гэй Геройн нэрэзэргэ олгогдоо.

19-дэхи зенитнэ полк 1949 оной хабар байгуулагдаһан юм. Байгуулагдаһан түрүүшын үдэрһөө эхилээд тус полкые Ю Вон Чхон командална. Богони болзор соо тус полк сэрэгэй һайн бэлэдхэлтэй болоо, мэргэн буудаха техникые гүйсэдөөр шудалаа, зенитнэ бусад частьнуудай түшэг тулгуури болоо. Американска булимтаргашадта эсэргүү сүлөөрэлгын дайнай үдэрнүүдтэ полкын подразделенинүүд эхэ оронойнгоо городууд ба тосхонуудые дайсанай авиациһаа хамгаалан, фронт дээрэ ба тылдэ дайлалдаһан байна.

Дайнай түрүүшын 2 һарада 19-дэхи полкын зенитчигүүд дайсанай 149 самолёдые буудажа унагаагаа. 19-дэхи полкын Пак Чуп Ги командиртай нэгэ батарея июлиин 17-һоо сентябриин 20 хүрэтэр американска 46 самолёдые буудажа унагаагаа.

Дайнай эхинһээ абаад энэ оной февралиин 4 хүрэтэр корейскэ Арадай армиин зенитнэ бүхы частьнууд американска 511 самолёдые буудажа унагаагаа.

Корейскэ амгалан городууд ба тосхонуудые бузараар һандаргажа, корейскэ амгалан хүн зониие зэрлиг мууxайгаар хюдажа байгаа американска авиацида корейскэ зенитчигүүд улам хатуу сохилто хэнэ.

КОЛХОЗ БҮХЭН[illegible] СПОРТОБЩЕСТ[illegible] БАЙГУУЛАЯ

Хүндэтэ зорил[illegible]

Физкультурна хүдэлмэрин[illegible] наар ябуулдаг байһанайнгаа [illegible] манай аймагай физкульту[illegible] Бурят-Монголой АССР-эй [illegible] нистрнүүдэй Соведэй дамж[illegible] Улаан тугые хоёрдохи жэл[illegible] рижа байна.

Аймагаймнай 21 колхо[illegible] физкультурна эхин коллект[illegible] эмхидхэгдэнхэй. Тус коллект[illegible] хамта 400 гаран гэшүүдтэй [illegible]

Үнгэрэгшэ жэлдэ аймаг[illegible] элдэб спортивна мүрысөөнү[illegible] гэргэгдэжэ, тэдээндэ хү[illegible] арад зон үргэнөөр хабаадуу[illegible] 1950 ондо БГТО ба ГТО-гэ[illegible] кистнүүдые бэлэдхэлгээр т[illegible] түсэб дүүргэгдэв. Мүн ре[illegible] канска мүрысөөнүүд [illegible] культурнигуудай элдэб с[illegible] 10 гаран түрүү һуурину[illegible] лээ. Спортсменүүд Тотоев, [illegible] кова гэгшэд республиканска [illegible] луулагдамад командада ор[illegible] санын спортоор РСФСР-эй [illegible] һуурин эзэлэлгын мүрысөө[illegible] баадалсахаяа Молотов горо[illegible] хан мордоһон байна.

Ниитэ-физкультурна ба с[illegible] на хүдэлмэрие үргэнөөр ху[illegible] дүүрэн арга боломжо аймаг[illegible] торнай бии. Гэбэшье, физку[illegible] на коллективүүдэй эмх[illegible] талаар дутагдалнуудтай. Т[illegible] колхозногууд-физкультурниг[illegible] тоо мүнөө дээрээ үсөөншэг [illegible]

«Колхозник» гэжэ спортив[illegible] нэ общество байгуулалга [illegible] колхозногуудые физическэ[illegible] мүүжүүлэдэ угаа ехэ түһа [illegible] хэ байна. Аймсоведэй гүй[illegible] түс общество байгуулха [illegible] асуудалые дэлгэрэнгыгээр [illegible] хэлсэжэ, физкультурна х[illegible] рие һайжаруулха тухайгаа [illegible] нуудые хараалһан байна.

М. Бессонова, Иволгын [illegible] соведэй гүйсэдкомой [illegible] лэгшэ.

Коллективээ ула[illegible] бэхижүүлхэдиі[illegible]

Манай колхоз жэл ерэх[illegible] баян ба болбосон байдалта[illegible] но. Колхозоймнай центр ра[illegible] ба электричествотэй бо[illegible] Мүн һаруул һайхан клуб, [illegible] ли, врачебнэ, зоотехническ[illegible] терниарна пунктнууд би[illegible] Иигэжэ манай колхозно то[illegible] шарай танигдашагүй болоо [illegible]

Колхозногуудаймнай ажа[illegible] улам һайжарна. Колхозни[illegible] нэйхи шахуу велосипедтэй, [illegible] айлнууд мотоциклнуудтай [illegible] хой. Колхозногуудай вело[illegible] ба мотоспортнуудта, волей[illegible] нааданда, шатарта, санын с[illegible] ехээр дурладаг. Тэдэн[illegible] леэтэй сагтаа элдэб спортив[illegible] данууды эрхилдэг юм.

Зүгөөр, колхозоймнай ф[illegible] турна коллектив гүйсэд [illegible] хүдэлмэрилнэ гэжэ хэлэхэ[illegible] Спортнүүдай элдэб янзын [illegible] нүүд һулаар хүдэлмэрилэ[illegible] культурна хүдэлмэрие шад[illegible] тайгаар эрхилхэ хүнүүд ко[illegible] мнай үсөөн.

Манай аймагта спортивна [illegible] салнүүд тон үсөөнөөр асар[illegible] Үбэлэй спортивна сезоной [illegible] соо аймпотребсоюзай маг[illegible] даар сана тон хомор. Энэ [illegible] Бурмонкоопсоюз ба айм[illegible] союз спортсменүүдэй эрилт[illegible] раадаа абадаггүй, спортивна[illegible] сэлнүүдые саг болзор соонь [illegible] даггүй байна.

«Колхозник» гэжэ спортив[illegible] щество эмхидхэлгэ манай ур[illegible] нэ зорилгонуудые табиба. Э[illegible] дэ колхоздо стадион барих[illegible] байнабди. Мүн һаяар правле[illegible] гэ заседани дээрэ колхозно[illegible] физическэр хүмүүжүүлхэ а[illegible] зүбшэн хэлсэжэ, коллектив[illegible] бэхижүүлхын тулада тухай[illegible] хэмжээнүүдые абахамнай.

Д. Очиров, Сэлэнгын а[illegible] Тельманай нэрэмжэтэ [illegible] зой түрүүлэгшэ.

Харюусалгата редакто[illegible] орлогшо Ц. Б. БУДА[illegible]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и [illegible] мышленности—6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров—16.

Н—03527. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10[illegible]